

' Kansanvallan ja vapauden
asiaa ajava suomenkielinen
päivälehti Yhdysvalloissa.

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY—LEADING FINNISH DAILY IN THE U. S.—EST. 1905

47:mäs vuosikerta—Vol. XLVII—No. 244 — 1951

Keskiviikkona, lokakuun 17 p. — Wed., Oct. 17

Kiinalaiset kokeilleet petoksella

Lentokoneita tuhottu molemmiin puolin

Kiista neuvottelualueen suuruudesta alkaa käydä kourantuntuvaksi venkeumiseksi

(SAHKOSANOMIA)

TOKIO, lokak. 17 p. — Länsirintajoukko kokeili petkusta, mutta muodosti kokeilualueeksi sille joukko. Kiinalaiset nostivat ylös valkoisen lipun. YK:n sotilaat tarkkailivat sitä vähän aikaa mutta uskoivat merkin kiinalaisten kokeilualueeksi. Nämä avasivat tulen. Leikki päättyi varattujen käsipommiin ja pistimien vaikutuksesta alkunsa. Kiinalaisten pysytt väkivallasta.

Noin 700 tai 800 kiinalaista joutui saarroksien ollessa kirkkuna lähtevillä. Nämä olivat siirtuneet kukkulan ja tulivat tietämättä YK:n sotilaitten kokeilualueelle. Pysähtymisen oli liian myöhäistä. Konekiväärit jatkoivat tehtäväänsä.

Viiden vuorokauden sisällä YK:n joukot ovat vallanneet 40 kukkula 22 mailin pituisena rintamana edetessään. Nyt ollaan kolmen mailin etäisyydessä kiinalaisten linnoituksesta kaupungista, Kumsongista.

Tiistaina amerikkalaiset lentäjät pudottivat 9 vihollisen jet-konetta. Ilmavoimien tiedotuksessa sanotaan Koreassa menetetty vihollisen ilmatorjunnassa ja ilmataisteluissa 335 lentokonetta. Viholliselta on ammuttu alas 241 konetta, mahdollisesti pudotettu 89 lisää ja viioitettu 264 konetta.

Neuvottelut tihäduksissa "edistystä". Sellainen sävy on kenr. Ringwayn tiedotuksessa. Mutta niin on kuitenkin laita, että varsinainen neuvottelujen alkamisesta ei ole minkäänlaista varmuutta.

Kommunistit ovat itsepintaisesti vaatimassa suurta puolueetonta aluetta neuvottelupaikan ympärillä, jo-Y. K:n edustus taasen painostaa 20 neliomailin alaa, joka on kyllin suuri ja siinä suhteessa edullisempi ja turvempi, että se on vartioidussa eikä erheiden teko ole niin suuri kuin se olisi kommunistien esittämällä, suunnattoman suureksi katsottavalla alueella. Tässä on kompastuskivi. Elleivät kommunistit kykene järjestyneeseen selittämään vaatimuksensa umpikuja rupeaa hyvin pian haistatamaan joltakin muulta kuin asiallisuudelta.

P-Koreassa kapinaa kommuhahtusta vastaan

Munsan, Korea, lokak. 15 p. — Pjongjängissa, Pohjois-Korean pääkaupungissa ja monissa muissa samun seudun kaupunkeissa on kansa noussut kapinaan kommunistihallitusta vastaan. Näistä kapinoista kertovat kommunistien alueelta tulleet karkulaiset. Sitäpaitsi viime aikoina on syntynyt kiinalaisten ja pohjois-korealaisten välille loppumatonta näyttävää riitaisuutta ja vihaa niin katkeraa, että kommunistien veljeys ei sitä kykene sovitamaan.

TELETYPEN SÄHKESATO

New York — Korpilakon tehneet satamatyöläiset palasivat työhön Brooklynin Army Base-nimiseen satamaan tänään. Tapahtuma näyttää häilyvän satama-alueelta uhanneen sodan. Satamamiesten AFL union rikkoili lakon. Miehet ryhtyivät lastaamaan ruoka- ja sotatarvikkeita ahdettavia laivoja Korean viennin varten. Lakkoutuneita palaa työhön muuallakin. Viime viikolla oli täällä länsirannikolta Harry Brodgesin edustajia ja nämä kai saivat lakon aikaan.

Kairo — Tulenarka tilanne vallitsee kaikkialla maassa. Britannian jet-koneet lentelivät Ismailin yläpuolella, jonne on tuotu 3000 laskuvarjosotilasta Kyprosta. Tuhansia nuorukaisia marsii Kairon kaduilla huudellen voimalausta länsimaita vastaan. Poliisi koettaa ehkäistä verenvuodatuksiin johtavia rymäkointeja.

Karachi — Murhattu pääministeri Liaquat Ali Khan haudattiin tänään. Brittiläisen koulutuksen saanut mallillisen suunnan edustaja Nazimuddin otti luottoonsa hallituksen ohjaket.

Tokio — YK:n joukkojen päälliköt ovat ilmoittaneet kommunisteille, että liittoutuneet ovat varautuneet taistelemaan yli talven elleivät kommunistit suostu tekemään rauhaa. Tämä sanottiin tänään syystä, että keskustelu välirauhanneuvottelujen alkamisesta ei nykyään johtanut mihinkään kommunistien yhä jankkassa neuvottelualueesta.

Munsan, Korea — Kahdeksannen armeijan tiedotuksessa mainitaan vastarinnan loppuneen melkein kokonaan Kumsongin kohdalla ja ovat YK:n joukot kaupungin laidassa.

Jokohama — Juuri raivonnut taifuunimyrsky on surmanut satoja ihmisiä. Ainoastaan kuusi amerikkalaista sotilasta tiedetään surmautuneen, mutta Amerikan varastoille ja laivoksille aiheutunut menetyk nousee miljoonaa dollaria.

Länsi-Saksa pyytää YK:n tutkimaan yhtenäistämistä

Halutaan selvitys, onko tilanne Saksassa "oikea" yleisen äänestyksen toimitukselle

Bonn, lokak. 16 p. — Yhdysvallat, Britannia ja Ranska suosittelevat Yhtyneille kansakunnille tilanteen ja olosuhteiden tutkimista jotta nähtäisiin, onko tilanne Itä-Saksassa sopiva ja kaikin puolin valmis yleisen kansanäänestyksen toimitukselle Saksan yhtenäistämistyön alkua saattamiseksi.

Vakuuttaessaan jatkuvaa kannustustaan Saksan yhtenäistämiseen mainittu kolme länsivaltaa sanoivat kirjessään kansleri Adenauerille, että he ovat uudelleen ilmaisseet kannattavansa äänestystä ehdolla, että Saksan kansan oikeuksia ja vapauksia valvotaan ja turvataan.

Ajatuksen alkuunpanija on kansleri Adenauer. Nyt kun liittoutuneet yhtyivät tukemaan kansleria siinä, että YK tutkisi asiailaa, jota esitystä Itä-Saksan kommunistihallitus on kylläkin vastustanut, jopa siinä määrin, että pääministeri Grotewohl katsoo tarpeelliseksi sulkea neuvotteluhuoneiden ovet kansleri Adenauerilta, on pantava merkkeille, etteivät liittoutuneet mainitse sanallakaan Ode-Neissen takaisin alueitten palautuksen sisällyttämistä äänestykseen.

Itä-Saksa nim. on luovuttanut alueet Puolalle, Länsi-Saksa vaatii niitä takaisin. Mutta kun kontrollivallat osallistuvat yhtenäistämiseen on sekin jo asia erikseen. Liittoutuneet ja Länsi-Saksa kannattavat äänestystä, mutta ehtona on se, että YK suorittaa tarkastuksen etukäteen.

Taft varma voitostaan vaaleissa

Washington, lokak. 17 p. — Leveästi hymyillen ja nähtävästi varma voitostaan oli senaattori Robert A. Taft eilen, kun hän virallisesti ilmoitti tulevansa presidentin ehdokkaana tulevissa vaaleissa. Ohion liittosenaattori teki kauan odotetun ilmoituksensa huoneen täyteen ulkois-konferenssille ja ennusti republikaanien valitsevan hänet presidentin ehdokkaaksi ja kansa sitten äänestää hänet siihen virkaan.

Kypros asemaksi puolustusvoimille

Lontoo, lokak. 17 p. — Brittiläisten hallussa oleva Kyprosin saari Välimereä todennäköisesti tulee muodostettavaksi Keski-Idän puolustusvoimien pääasemaksi. Sellaiseksi alunperin ajateltiin Suezin kanava-alueita, mutta Egyptin kieltäytyttyä osallistumasta puolustusliittoon pakotettiin ajattelemaan toista paikkaa.

Kyprosin saaren pinta-ala on 3,500 neliomailia sijaiten se 50 mailin etäisyydessä Turkin rannasta. Saarella on ennestään kentiä ilmoimailuun ja muitakin varustuksia, joita englantilaiset ovat vuosikymmenien kuluksa saarelle rakentaneet.

Moslemien keskuudessa kiihtyvä viha kehitymässä uhkaksi länsimailmalle

Egyptissä tapahtuneet veriset mellakat ilmaisevat tilanteen vakavan luonteen. Useita johtavia miehiä jo murhattu

Lontoo, lokak. 17 p. — Moslemilaisista maista saapuvai uutiset käyvät päivä päivältä verisemmiksi. Niissä ilmenevä viha länsimaita kohtaan ei ole helposti tyyntynytävissä. Brittiläisiä vastaan toimeenpannut mellakka Egyptissä ennustavat nousua myrskyä. Pakistanin pääministerin murhaan liittyy fanaattista vihaa ja kaikkialla muhamettilaisessa maailmassa vallitseva kiihkeisyys ja rauhattomuus on nousu läntistä maailmaa vastaan.

Näissä maissa vallitseva yleinen köyhyys, huono toimeentulo ja tietämättömyys ovat sellaista öljyä, johon pistetty kiihkokansallisuuden tuli nopeasti syttyy roihuavaksi paloksi. Tämä palo savuaa nyt jo Marokosta pitkin Välimeren sivua Pakistanin ja muualla eteläiseen Aasiaan ulottuvalla vyöhykkeellä, jossa länsimaita koettavat taistella kommunistia vastaan.

Paljon murhia

Fanaattisella kiihkolla on vuosien takaiset juuret. Jälkeen maailmansodan moslemilaisissa maissa on murhattu 13 johtavaa henkilöä, kuten kuninkaita, presidenttejä, pääministereitä, hallitusministereitä ja muita poliittisia johtajia.

Pakistanin pääministerin murha on näistä viimeisin. Murhaaja, eräs Sher Akhtar, kuului kiihkoilijoihin. Hän tahtoi moslemien nousuun pyhään sotaan hindulaisia Intia vastaan. Akhtar tunkeutui korakkeelle Rawalpindin poliittisessa kokouksessa ja ampuu kaksi laukausta muutaman jalan pästä pääministeri Liaquat Ali Khanin rintaan. Murhan jälkiseurauksena oli raivostuneen joukon ryntäys korakkeelle.

Brittien sotilaita Kyprosta Egyptiin

Kairo, lokak. 17 p. — Brittiläisiä sotilaita on kuljetettu lentokoneilla Kyprosta Suezin kanava-alueelle. Lentokoneita on lähtenyt ja palannut Kyprosin kentille, ja sotilastransportti Empress of Australia purjehtii samoilta alueilta. Kyprossa on brittiläisiä laskuvarjosotilaita, maajoukkoja ja muita aseväkeä.

Egyptin poliisija on lähetetty paikakunnille, joissa kiihtynyt väestö pyrkii väkivaltaisuuksiin. Brittiläiset ovat laittaneet piikkilanka-aidat suojelemaan asuntojaan.

On myös puhuttu kuuden egyptiläisen sotilasjunan menosta Ismailiaan, jossa sijaitsee brittiläisten päämaja kanava-alueella. Pääministeri Nahas pascha vetoaa kansaansa mm. sanoen: "Minä pyydän teitä pysymään tynäällä sillä nyt jo tapahtuneet seikat (tappelut ja mellakat) saattavat tulla esteeksi kansallisisille tarkoituksillemmme niin vastuuttomien aineiden tekoja kuin ne ovatkin."

Kolme vankilaan vaalipetoksesta

Mobile, Ala., lokak. 17 p. — Liittohallitus on antanut aikomisen iskun tälle satamakaupungille vaalipetoksesta, lähetettämällä kolme vaalipetoksen keuhkua vankilaan eri pitkiiksi ajoiksi ja sen lisäksi sakotettaviksi ja suuruusilla summitta. Syytetyt penkillä oli kaikkiaan 21, mutta toiset pääsivät jupakasta eri suuruusilla saakka, nousten sakkojen yhteisumma \$7,800. Vankilaan tuomittu olivat vedonneet tuomiosta ja ovat vapaalla jalalla sitä koskevaan kuulusteluun saakka kukin \$7000 takauksa vastaan.

Vaalipetokset olivat tapahtuneet toukokuussa 1950 demokraattien nimistysvaaleissa ja sanottiin näiden 21 syylliseksi huomautun esiintyneen laillisina äänestäjinä täyttämällä vaalilaatikoita siellä täällä äänestyskyläin.

Vapaiden maiden lehtimiehet koolle

Pariisi, lokak. 13 p. — Vapaitten maiden sanomalehtien edustajia saapui tänne 12 maasta neuvottelemaan komitean nimityksellä valmistamaan kommunistia vastustavien sanomalehtien ohjelmaa maailmankokoukselle Brysselissä ensi toukokuun 4 pna. Alkaneen kokouksen puheenjohtajana toimi Clement Bundoock, Britannian Sanomalehtimiesten liiton sihteeri.

Tuhannet vankia noussut kapinaan W. Van vankilassa

Yrittivät vallata vankilan tarvikkevaraston, mutta pakotettiin perääntymään vartijain tulituksella

Moundsville, W. Va., lokak. 17 p. — Enemmän kuin tuhannen vankin ja näkähästä vankia alkoivat eilen kapina West Virginian vankilavankilassa ja kiertelevät ummaillen jaloittelupihalla vielä tänä aamuna, kieltäytyen syömästä tai palaamasta kottarehinsa. Vankila oli kuin piirretty linna, muurit ovat täynnä aseistettuja vartijoita, ettei vangeilla ole tilaisuutta päästä karkuun ja vankilan ulkopuolella on kolmen kaupungin kottorin suuruinen alue "ei kenenkään maana" ja siellä ovat valtiopoliisit ki-vääreineen vahdissa.

Noin 200 vankia yritti eilen veitsillä ja katkottuilla saksilla aseistettuna vallata vankilan tarvikkevaraston, mutta ajettiin takaisin muureille olleiden vartijain tulituksella. Toinen ryhmä yritti vallata voimailokosen, mutta sille kävi samalla tavalla, kiväärin tulipakotti perääntymään. Menetyksiä ei kuitenkaan tapahtunut, sillä vartijat ampuivat yli kapinallisten päiden. Kaikista päättäen ajateltiin voimailokosen valloitusaikeissa olleet, että jos heillä on tilaisuus saada se käsiinsä, on heillä mahdollisuus asettaa suuri kurituslaitos pimeyteen ja tilaisuus sen avulla paeta vankilasta.

Virkailijat ovat kuitenkin sanoneet, että vankilasta karkaaminen on melkein mahdoton.

Tilanne jännittynyt

Yönsä viettävät kapinoivat vangit pienten nuotioiden ääressä niillä alueilta, mistä vankilan jaloittelupihalla oli saatavissa. Vankilanjohtaja Orel Skeen on kuitenkin sanonut jännittävyyden yhä kasvavan ja mitä hyväänsä voi tapahtua. Suuri osa vangeista olisi valmis lopettamaan kapinansa, mutta veitsillä ja katkottuilla saksilla varustetut johtajat uhkaavat antautumiseen taipuvia.

Skeen, sanoi kolmen edustajan saapuneen hänen luokseen eilen ja lausuvat protestinsa jatkain seikoja vastaan. Yhtenä valituksen aiheena oli ettei yksi kokeista oli aina liian likainen ja vangit eivät voi enää kärsiä sellaista epäterveellistä toimintaa. Toisena seikkana oli vaatetuksen puute ja johtaja myönsi asian siinä suhteessa olevan toimittamisen arvoisen, sillä meillä ei ole kylliksi käyttövaroja niiden hankkimiseen.

Historian pisin aamiainen

Boston, lokak. 17 p. — Historian pisin aamiaisen tarjoaminen aloitetaan Copley Plaza hotellissa ensi yönä kello 12 ja kestää 24 tuntia. Ruokailijoita lasketaan tulevan vähintään 5000 aamiaisen kestäessä ja on niiden joukossa useita satoja huomattavia henkilöitä. Pannukakkujakin sanotaan syötävän sellainen määrää, että päällekkäin ladottuina tulisi niistä yhtä korkea torni kuin Suffolk kauntin oikeustalo ja pekoniakin lasketaan syötävän kahden mailin mitalta, jos palat pantaissain pituuttain yhteen päistään. Aamiaisen tarjotaan jokaisen tunnin alkaessa 24 tunnin aikana.

Kaupunkamari on puhan takana ja tarjotaan aamiaisen vapaasti ja sen sijaan ruokailijat lahjoittavat kaksi dollaria, joka käytetään aamiaisen hankkimiseksi puuttessa ovelle henkilöille ulkoilla. Kuka hyvänsä, ottaa osaa aamiaiseen tai ei, voi lahjoittaa kaksi dollaria tähän tarkoitukseen. Joka ei voi olla mukana aamiaisella, voi lähettää kaksi dollaria osoitteella Ralph Eastman, State Street Trust Co., 53 State St., Boston, Mass.

Lahjoittaja antaa nimensä ja osoitteen ja mihin maahan hänen aamiaispakettinsa on lähetettävä ja sen mukaan viralliset avustustoimistat pitävät huolen, että puuttessa oleva perhe saa aamiaispaketin. Paketti sisältää Aunt Jemima pannukakkujauhoja, Log Cabin siirappia, Swiftin kanihilloja ja Maxwell Housen kahvia, ollen siinä aamiaisen seitsemälle hengelle.

Buenos Aires, lokak. 16 p. — Peron langettaa syyt epäonnistuneesta kapinasta syysk. 28 pna ulkopuolista tukea saaneitten sotilas- ja siivilihenkilöitten kontolle. Katkaussessaan kapinaan elisessä puheessaan radiossa hän syyttää juonesta entistä Amerikan lähettilästä Spruella Brandenia, jonka sanoo "rikkoineen kaiken säädyllisyyden sekaantumiseen maamme sisäisiin asioihin."

Putoaminen palautti näön takaisin

Detroit, lokak. 16 p. — Eräs sairastunut, 62 vuoden ikäinen nainen heräsi sunnuntai-aamuna hieman hämillään, ollen suurimpana kysymykseen, voiko hän jälleen nähdä? Vastaus tuli nopeasti siihen — hän todellakin näki.

Mrs. C. Neuman kierteli sitten ihmennetlevän lapsen tavalla talon huoneissa, jossa asuu tyttärensä ja vaimonsa kanssa. Lauantailtana oli Mrs. Neuman pudonnut rappukäytävissä 12 askelta, jolloin loukkasi otsansa ja oikean käsivartensa. Mutta putoaminen palautti hänelle näön, jonka oli menettänyt 18 vuotta sitten.

Venäjä riensi Iranin tueksi öljyriidassa

MOSSADEGH HYLKÄSI BRITANNIAN ESITYKSEN; U.S. TOIVOO SOVINTOA

New York, lokakuun 17 pna — Venäjä riensi eilen illalla Iranin tueksi ja vastusti YK:n turvallisuusneuvoston ryhtymästä mihinkään toimenpiteisiin Iranin ja Britannian välisessä räjähtelevässä öljyriidassa ja vihjasi Venäjän eittomaisesta sovittelevuuteen, jossa esitetään uusimman keskeytyneet öljyneuvottelut.

Jenkkin evakuointi Euroopasta päätetty alkavaksi v. 1953

Frankfurt — Joukko vieraillevia amerikkalaisia sanomalehtimiehiä saivat maanana, että Amerikan joukkojen evakuointiin Euroopasta ryhdyttäneen ehkä vuoden 1953 loppupuolella taikka viimeistään v. 1954 alussa — jos Euroopan puolustuksen rakentaminen edistyy nykyisen tahdin mukaisesti.

Neljätoista sanomalehtimiestä vieraili armeijan päämajassa aloittaessaan kiertomatkinsa niihin maihin, jotka saavat avustusta Yhdysvalloista. Heille ilmaistulle tiedolle ei ole saatu virallista vahvistusta.

Sanomalehtimiehille oli selitetty, että puolentoista tai kolmen vuoden kuluksa Länsi-Euroopan puolustuskäkyisyys on niin voimakas, että Amerikan sotilaitten tuonti kotiin voitaneen laittaa alulle.

Mutta tämä edellyttää puolustuksen jatkuvaa rakentamista ja sitäkin, ettei Neuvostoliitto ja muut kommunistit ilmeise uhkaa eikä hyökkäysvalmisteluja mainittuna aikana.

Turkki johtamaan puolustusliittoa

Ankara, lokak. 16 p. — Turkki suostuu ottamaan johdon Lähi-Idän puolustusorganisaatiossa kaikkia hyökkäyksiä vastaan käytävissä taisteluissa. Turkin hallitus ja sotilasjohtajat pitivät kolme neuvottelua P-Atlantin puolustusorganisaation johtajien kanssa, joitten etumiehenä toimi kenr. Omar N. Bradley, Amerikan asevoimien esikunnan päällikkö. Joulukuun sumassa sanotaan tämän kulmakunnan turvallisuuden valvonnan kuuluvan kaikille yhteisesti ja jatketaan: Asiaa harkittua nähtiin tarpeelliseksi ja käytännölliseksi muodostaa Keski-Idän sotilasjohto. Turkin hallitus on jo periaatteessa hyväksynyt tällaisen puolustuksen ansiopuolek ja on, omasta aloitteestaan tuonut esille kantansa asiassa.

Turkin hallitus on täten ensimmäisen kerran ilmaissut halunsa olla mukana edellämäintuista puolustusliitossa ja sen rakentamisessa.

Keskeytys laivojen rakentamisessa

Washington, lokak. 17 p. — Maritime virasto on antanut määräyksen keskeyttää 14 nopeakulkuisen rahtilaivan rakentamisen kuudessa laivatelakassa sen takia, kun laivatelakalle ei voida antaa tarpeeksi terästä laivojen rakentamiseen muiden puolustustöiden takia. Alkuperäisessä laivojen rakennusohjelmassa suunniteltiin rakennettavaksi 35 nopeakulkuista rahtilaivaa ja sitä varten myönnettiin kongressin taholta \$350 milj. käyttövaroiksi. Usean laivan köli on jo laskettu laivatelakoihin, joille laivojen urakat olivat annettut. Puolustustuotantovirasto on valtuuttanut käytettäväksi ainoastaan 100 tonnia terästä valtameriallajien rakentamiseen vuoden 1952 ensimmäisellä neljänneksellä. Maritime virasto oli alkuperäisesti pyytänyt 183,000 tonnia ja sitten laskenut 135,000, mutta ei saanut sitäkään.

Keskeytystä koskevat nootit on lähetetty Atlantin, Gulfin ja Tyynen meren laivatelakoille ja koskee mm. Bethlehem Steel Con: Kyryssä, Mass., sijaitsevaa laivatelakkaa.

Kapinallisten terrori Filippiineillä jatkuu

Manila, lokak. 14 p. — Kommunistien johtamat kapinalliset jatkavat terroriaan vaalivastaisen taistelun nimessä. Uusia murhatekoja, ryöstöjä ja murhapolttoja on toimeenpantu eräissä kylissä. Sotilait ja poliisit ovat liikkeellä näitten ihmispetojen saattamiseksi kurin alaisuuteen. kaksimurhaa entisten lisäksi on tehty mm. Layten saarella.

Sanoi tunkeutumiseksi

Venäjän väliaikainen YK:n turvallisuusneuvoston edustaja Seymon K. Tsarapkin paukutteli kovana kaikkia turvallisuusneuvoston mahdollisia päätöksiä vastaan esillä olevassa riita-asiassa vähän sen jälkeen, kun Iranin vanha pääministeri Mohammed Mossadegh oli lämmäyttännyt avoimella kädellään neuvoston pöytään ja ilmoittanut hylkäävänsä Britannian esityksen kuin myöskin sen sovittelevuuteen, jonka olivat tehneet Intia ja Jugoslavia.

Tsarapkin tuomitsi Britannian neuvostossa esitetyn ponsilauselman ja sanoi sen olevan Iranin sisällisiin asioihin tunkeutumista ja vastusti myöskin sovitteleva tarkoitavaa liisäystä, joka eilen esitettiin.

Keskustelussa käytettiin eilen karkia ja suoraa kieltä. Mossadegh alkoi uhaamalla mennä kotiinsa, jos Britannia uudelleen kieltäytyy keskustelemaasta "laillisista eroavaisuuksista", mitä on olemassa heidän välillään öljykahinassa ja esitti, että turvallisuusneuvoston jäsenille olisi kaikkein edullisinta, jos menisivät kotiinsa.

Britannian Sir Gladwyn Jebb antoi vastaan voimakkaassa puheessaan, jossa puolusti Britannian esiintymistä öljyriidassa ja vetosi Mossadeghiin, että hänelle ja maalleen olisi paljon edullisempaa, jos hän loisi katseensa tulevaisuuteen. Jebbin vetoomuksesta huolimatta Mossadegh teki kyllin selväksi neuvostolle toisena peräkkäisenä päivänä, että hän on valmis keskustelemaan vain kahdesta kysymyksestä: kuinka paljon Iranin on suoritettava korvauksena kansallistetusta Anglo-Iranin Oil Costa ja toisena öljynmyynti Britannialle.

Tsarapkin kruunasi päivän tapahtumat tuomitsemalla kaiken, mitä hyvänsä turvallisuusneuvosto tekeekin tässä asiassa.

Rauhoittava toimenpide

Intian Sir Benegal N. Rau ja Jugoslavian Ales Berber yhtyivät rauhoittava toimenpiteeseen, mutta se oli tuomittu jo, mitä Iranin tuli, Mossadeghin ilmoisemalla kielillä. Mossadeghin päivän viimeisessä vetoomuksessa, hänen kolmas puheensa neuvoston istunnossa, kielsi neuvoston jäseniä ryhtymästä mihinkään toimenpiteisiin.

Kokous on jälleen tänä aamuna, mutta ennenkuin kokous päättyi eilen illalla seitsemän paikkeilla, Yhdysvallat antoi ymmärtää ajatusten olleen sitenkin myönteisiä päätöslauselmaa ja sovittelevuuteen kohtaan ja toivoi tänään pidettävässä kokouksessa tulevan sen voimakkaammaksi esille, ennen kuin neuvosto päättää ryhtymästä asian käsittelyyn.

Britannian päätöslauselma

Päätöslauselmaus vedotaan Kansainvälisen oikeuden esitykseen, että toimintaa öljyriidassa Iranissa jatketaan niin kauan kuin sovitaan uusista neuvotteluista ja tehdään lopullinen sopimus laitojen suhteen. Mossadegh on kuitenkin hylännyt sen sillä perusteella, että se ei katso oikeudellista olevan mitään tekemistä tämän asian kanssa enempää kuin turvallisuusneuvostollakaan.

Rau ja Berber esittivät, että päätöslauselmasta poistettaisiin Maailman oikeuden esittämä ohje ja sen sijaan neuvottelut Iranin ja Britannian välillä ja tehtäisiin sovinto YK:n peruskirjaan nojautuen.

Upton menettää hattutehtaan

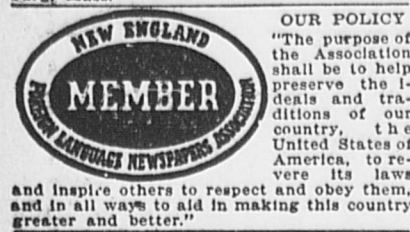
Upton, lokak. 17 p. — Tämä kaupala sai historiansa kovimman iskun tällä viikolla, kun Merrimack Hat Corporation ilmoitti viime maanantaina sulkevansa täkäläisen tehtaansa lähitulevaisuudessa ja siirtää kaiken toimintansa sillä alalla Amesburyssa sijaitsevaan päätehtaan. Kaupalla asukkaista on paikallisen tehtaan palveluksessa ollut noin 200. Yhtymä on valmistanut täkäläisessä Knowlton tehtaassa viimeisen 20 vuoden aikana karva- ja villahuopahattuja.

RAIVAAJA

PIONEER
TOIMITUS:
Touko N. Nouto - Bero Boman
Jouko Honkonen
Toim. puh. 2-0661 - Keskustorin puh. 3-3522
HENRY PURANEN, Manager
Tilauksia: Yhdysvalloissa ja Kanadassa:
Vuositilauk. \$9.00 — Koko k. \$2.00
Puolet vuot. \$5.00
Suomeen: 1 vk. \$15.00, 6 vk. \$7.00

Entered as second-class matter May 1, 1911, at the Post Office at Fitchburg, Mass., under the Act of March 3, 1879. Published daily, except Sunday, by the Raivaaja Publishing Company, 45 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

Päivänkatsaus

Todelliset patriootit ajattelevat kolmasti

Ottamalla huomioon sen vis-sinlaisen kemikaalisoinnin, joka on menossa Washingtonissa ja kautta maan Paul G. Hoffman lausui äsken joitakin tulkintoja, jotka ansaitsevat hiljaisen mieltiskelyn jokaisen taholta, joka on kiinnostunut Yhdysvaltain moraaliseen voima.

Jon harvoja amerikkalaisia, jos yhtään, joka olisi Hoffmania tietoisempi siitä mikä pitää Yhdysvallat vapaana ja dynaamisena maana. Hänen varoituksensa — jota ei kohdistettu ke-neenkään erikoisesti, vaan pe-remminkin kehityksessä olevaa mielentilaa vastaan — oli sellai-nen, että meidän on lopetettava amerikkalaistoveriemme, yleis-ten virkailijain ja yksityisten kansalaisten motiivien, isän-maallisuuden ja rehellisyyden kyseenalaistaminen, yksin-kerkisesti siitä syystä kun heillä menneisyydessä oli rehel-liset mielipiteet asioista, jotka ovat epäpopuläärisiä tänä päi-vänä.

Mr. Hoffman ei puhunut oletetusti reformeerautuneista kommunisteista tai entisistä kommunistipuolueen linjan kansa-matkajista, joiden useimpien amerikkalaisten mielestä on osoitettava paljon todistuksia etteivät he enää ole vieraan val-lan asiamiehiä, ennen kun he ovat sen mikä Amerikalle on hy-väksi, kunnioitettava ajaja.

Hoffman ei puhunut ketään vastaan, hän puhui tärkeän va-pauden periaatteen puolesta, mikä ei tee mielipiteiden erilai-suutta amerikkalaisten keskuu-dessa perustaksi hyökkäyksille toistensa luonnetta ja tarkoituksien rehellisyyttä vastaan.

Sellaiset menettelytavat, hän lausui, pyrkivät tekemään ta-teellisen arvostelun "sosiaalisesti vaaralliseksi" ja pelolla aja-maan ihmiset mukautuvaisiksi.

"Jotkut meidän kansastamme, useassa tapauksessa hyvät ihmiset", Hoffman lausui, "ovat val-miit poikkeamaan joksista, jolla oli epäpopuläärisiä mielipiteitä tai kannattivat epäpopuläärisiä asioita ja taitteita. Sen seurak-sena liian useat kansalaistove-reistamme ovat pelänneet lau-sua ajatuksiaan julki. Aivan liian useissa tapauksessa pää-tökset, usein korkeissa paikois-sa, ovat olleet pelon sanolemia.

Lyhyesti sanottuna kommuni-min tunkeutuminen vaaraa on suurenneltu pelkoa levittämällä.

Sellainen mielentila vahin-goittaa meidän kansallista voi-manlaidettamme, Hoffman lau-su, pelaa Kremlin käsiin eikä kuulu kansalle, "mikä on kasva-nut suuruuteen ja kunniaan sik-si kun on tunnustanut mukau-tumattomien ja erimielisten oi-keudet". Niinpä hän pyytää mei-tä pitämään edessämme itsetu-kistelun ja ajatuksen kuvastin.

Ilmukehä joissakin kongres-sionaalisissa tutkimuksissa, jot-ka ovat nyt menossa Washing-tonissa, osoittaa, että tällainen varoitus on ajankohtainen ja oi-kea — ettei Mr. Hoffman puhu-nut teoriasta tyhjissä.

sen tunnustamista, joka silloin oli saanut Kiinan kontrollinsa alaiseksi.

Valtioviraston virkailijat vas-taavat, etteivät he ole koskaan ajaneet kommunistisen hallituk-sen tunnustamista eivätkä ole koskaan harkinneetkaan sitä.

Eikö olisi aika jollekin kysyä: Miksi valtiovirastomme ei harkitseisi ja miksi se ei har-kinnut lähettiläiden vaihdosta Kiinan kommunistisen hallituk-sen kanssa ennen Korean sotaan yhtymistä? Ellei virasto harkin-nut tällaista suuntaa eikö se lai-minlyönyt tehtävään harkitta-täydellisesti kaikkien tekoi-n.

Joihin sen Yhdysvaltain etujen mukaan olisi ryhdyttävä, hyviä ja huonoja puolia? Kun Yhdys-valtain korkeimmat sotilasneuvontajat Washingtonissa ja Kiinassa muodollisesti suosittel-i-va aseavun keskeyttämistä kan-salliselle Kiinalle etteivät nuo aaset joutuisi kommunistien kä-siin, olisiko pidettävä epäisän-maallisenä tekona jos valtiovi-rasto suostui siihen?

Meidän mielestämme hallituk-semme päätös ei tunnustaa Kiin-an kommunistista hallitusta ei-kä lakkauttaa nationalistisen hallituksen avustusta oli oi-keaan osuva. Mutta kun katse-l-lemme tätä asiaa, meidän on otettava huomioon, että tällainen päätös on ollut meidän suostuttuun.

Olisiko yleisiä virkailijoita tuomittava edes sellaisen suun-nan harkinnasta mikä on epä-populäärisen tai myöhemmin tulee epäpopulääriseksi? Eikö sellainen tukahdutus sellaisen kaus tähtäyksen ajattelu, mitä valvella oleva hallitus tarvitsee?

Miksi piikata ihmisiä rehellis-tä eri mieltä olevasta päätöksestä, mikä myöhemmin tulee epäpopulääriseksi?

Vaikka kiivas väittely Kiinan kommunistisen hallituksen tun-nustamisesta oli terveellinen kalle vuotta sitten, onko kum-mallekin puolelle väittelyssä ter-veellistä olettaa, että eri mieltä olevat ovat uskomattomia tai epä-isänmaallisia, tai typeriä, tai kaikkea yhdessä?

Mr. Hoffman pyytää ameri-kkalaista ajattelemaan näitä asioita.

Iraq

Maailman sanomalehdet ovat viime aikoina puhuneet paljon Iranista, ennenkaikkea sen ja Britannian välisestä öljyriidasta. Tällä kertaa puhumme Iranin naapurimaasta, Irakilta. Iraq käy 175,000 neliomailia Tigris ja Eufrates virtain välistä tasan-ko, ylätasankoa ja vuoristoa ja elättää huonosti viisi miljoonaa asukastaan, joista 99 prosenttia on muhamettilaisia. Se rajoittuu Iraniaan, Venäjään ja Persian lahteen ja on poikkeittoloin In-tian johtavalla lentotiellä. Kol-me yhtiötä omistaa 95 prosent-tia osakkeista, kussakin niissä "aettu" tasan brittiläisten, hollan-tilais-brittiläisten, ranskalaisen ja yhdysvaltalaisen eturyhmän kes-keen, tuottaa lähelle viisi miljoonaa tonnia öljyä vuosittain.

Iraq eroittettiin Turkin valta-kunnasta ensimmäisen maail-mansodan jälkeen ja siitä teh-tiin Britannian mandaattima. V. 1930 allekirjoitettiin sopi-mus, jonka voimassaoloaika määrättiin vuoteen 1955, mikä sopimuksella annettiin Irakil-le itsenäisyys, mutta Britannialle se antoi kaiken ilmailuaseman ja oikeuden pitää sotilaita lento-asemien lähistöllä. Britannian maavoimat poistettiin 1947 ja v. 1948 allekirjoitettiin uusi sopi-mus. Se provosoi mellakoita Bagdadissa eikä sitä Irakin pa-rlamentti koskaan ratifioinut. Parlamentti selitti, ettei sopi-muksella toteutettu Irakin ta-voitteita.

Viime torstain Irakin päämi-nisteri Nuri-es-Said ilmoitti py-ytäneensä Britanniaa uudista-maan vuodelta 1930 olevaa sopi-musta. Lontoo ei ollut syvästi huolestunut tämän liikkeen joh-dosta. Iraq ei vaatinut sopimus-mittämättä julistamista ja Britannian hallitus toivoi jon-kinlaiseen tyydyttävään tulok-seen päästävän.

Joka tapauksessa Iraq kuuli Iranin ja Egyptin tapauksista ja toiset muhamettilaiset maat voivat kuunnella niitä myös. Arabialaiset poliittiset johtajat Ranskan protektoraatissa Ma-rokkossa ja Tunisissa ovat tui-kasti vaatineet Ranskalta itse-näisyyttä. Vieläpä Algeriassakin, joka kuuluu osana metropolitan

Ranskaan ja lähettää omat edustajansa Ranskan eduskun-taan on aktiivinen itsenäisyyslii-ke. Pitääkseen sotilaallisen ja-lansijan Libyassa Britannia roh-kailee Libyan itsenäisyyttä.

Washington ja sen liittolaiset toivoivat voivansa vakauttaa Lä-bi-Ildän viissinlaisella turvallisuus-järjestelmällä, mikä esitettiin Egyptille viime lauantaina. Mut-ta edessä olevat vaikeudet ovat suuret. Kokonaan erillisenä ar-bialaisten välinpitämättömyydestä on vaikeuksia myös länsi-maisten liittolaisten keskuude-sakin ja arabialaisen maailman sisällä. Britannia ja Ranska ovat kilpailijoita Levantissa. Ranska syyttää Britannian rohkaisevan arabialaista nationalismia Rans-kan pohjois-afrikkalaisissa siir-toissa. Turkki tahtois saada avainosan komennuksessa, mut-ta sillä on epämielinen asema; se on muhamettilainen ja muulla ei arabialainen maa ja poliittisesti liittynyt länteen, mi-kä tekee siitä epäiltävän arabia-laisessa maailmassa. Lopulta Israel nykykäsine ja hyvin koulutettu armeijoinen olisi saatava puolustusjärjestelmään. Sittenkin Israel on teknisesti sodassa arabialaisten naapurien kanssa, jotka katkerasti vas-tustavat menoa mihinkään liit-toon, mihin Israel osana kuuluu.

Puolustustuotanto tiivistyy

Työsteeri Tobin on tiedoti-tanut viimeisimpien tarkastu-sen osoittavan, että tiivistys puolustustuotannon aloilla nou-see jyrkästi vielä tämän syksyn kuluessa. Uusia tuotantolaitok-sia rakennetaan ja entisiä laa-jennetaan vastaamaan vaatimuk-sia ja niihin tarvitaan läheisessä tulevaisuudessa paljon työvoi-maa lisää. Mutta kunnes puol-us-tustuotanto pääsee vauhtiin, ovat monien alojen ja paikka-kuntien työläiset työttömänä siksi, että useilla siviilituotann-on aloilla on vähennetty materia-aliinlaatua ja samalla on vä-hentynyt tarvikkeiden kysyntä. Tulossa oleva vilkkaampi työ-läisten kysyntä aiheuttaa mel-koisia vaikeuksia niin hallituk-sen kuin yksityistenkin tilaustu-täyttävälle organisaatioille. Tä-män vuoksi olisi hyvin toivotta-vaa, että hallituksen kuin yksi-tyistenkin tilaustuksia täyttäviltä organisaatioilta. Tämän vuoksi olisi hyvin toivottavaa, että hal-lituksen suuria tilaustuksia an-net-taisiin mahdollisuuksien mukaan laisasti eri alueille ja aluksi niille alueille, joissa ovat suu-rimmat työläisten käyttämättö-mät varastot.

Tähän suuntaan onkin työvi-rasto jo toiminut, varustaan puolustustuotannon ja hallituk-sen muut varastot asianmukai-silla tiedoilla työttömien jou-mekoista ja työvoiman saantimah-dollisuuksista. Mikäli niin teh-dään, tullaan nyt hiljaisesta työ-läisten kärsivillä seuduilla pian-tiin havaitsemaan paljon vilk-kaampaa toimintaa. Tällaisia käyttämättömiä työvoiman paikka-kuntia on Floridassa, India-nassa, Massachusettsissa, North Carolinassa, Pennsylvaniassa ja Texasissa. Vain kuudella paikka-kunnalla, San Diego, Calif. Hartfordissa, eräillä Indianan valtion alueilla, niihin kuuluen myös Indianapolis, Wichitassa, Kans. ja Aiken-Augustassa South Carolina-Georgia alueella ilmoitetaan olevan työvoiman puutteita.

Vaikka eletäänkin vasta te-hokkaamman puolustustuotann-on aatossa, voitoin jo elokuussa hankkia työpaikkoja tuotannos-sa, lukuunottamatta maatalou-den aloja, 637,000 työläiselle. Sten saavutettiin sodan jälkeis-ten vuosien kuukausennäytys uusien työpaikkojen varaamisessa. Tähän vaikutti jo viirempi puolustustuotanto ja myös väit-tämättömien siviilitarvikkeiden tuotanto. Maataloudenkin alat huomiollaan otettuina, elokuussa hankittiin työpaikkoja yhteensä lähes kahdella miljoonalla uudel-lis työläiselle. Elokuun loppuun mennessä oli kuluva vuotena hankittu työpaikkoja yleisten työvälytystoimistojen kautta lä-hes 10 miljoonalle työläiselle. niistä hiukan yli viidelle miljoonalle maataloudessa, mikä on 24 prosenttia suurempi kuin edelli-sen vuoden vastaavana aikana. Kaikki nämä numerot on saatu valtioiden työvälytystoimistojen työpaikkojen hankintatoiminnan tilastoista.

JUTUSTELUA

Isänmaakisitteestä

Ns. talvisodan alkamisen jäl-keen meille amerikkasuomalai-sille on saarnattu paljon isän-maasta ja isänmaallisuudesta. Tämän Raivaajan New Yorkin uutisosaastossa ei äsken kaksikin mainostuskirjoitusta, joissa la-verretiliin isänmaallisuudesta. Yhdessä niistä ensiksi mainittiin puhujalleen pitkäpiimäisestä ja turhanaikaisesta lavertelusta ja toisessa jatkettiin joiden ajalla "kuulijat" lopulta kuorsasivat. Mutta päätöksesi hän lausui: "Puheet ovat paikallaan monis-ekin tilaisuuksissa ja ennen kaikkea 'isänmaallisuutta' juhli-sa ovat ne ohjelman runkona."

Mikä siis ovat näitä "isän-maallisia" juhlia? Nekö joita vietetään Aleksis Kiven muistolle ja Suo-men itsenäisyyspäivänä? Joissa korostetaan suomalaisten kult-tuuriin paremmuutta ja heitet-tään kauttarantaisia moitteita toisten kansojen kulttuureista, liiverrelliin Suomen luonnon kauneutta ja puhutaan katajai-sesta kansasta, joka selsoo yhtä-nä miehenä itsenäisyytensä puo-lella ja joka "sisullaan" on nous-sut sodan lyömistä vammoista nopeammin kuin yksikään toi-nen maa. Nämäkö siis ovat ame-rikkasuomalaisille isänmaallisia juhlia? Vai ovatko niitä ne, joissa kerätään avustusta Suo-men puutteita kärsiville ja ku-vailiaan kärsimyksiä, joita suo-malaiset ovat saaneet kokea ja edelleenkin kokevat?

Mikä siis on amerikkasuoma-laisen isänmaa? Jos on kysy-mys isien maasta, silloin van-hollee amerikkasuomalaisille Suomi on isien maa. Siellähän meidän vanhempamme ja esi-vanhempamme ovat syntyneet ja eläneet ja siellähän mekin synnyimme ja kasvoimme sihen ikään, että kykenimme siirty-mään meren taakse.

Mikä siis on meidän amerikan-suomalainen isänmaa? Suurin osa meistä varhoista amerikan-suomalaisista on tullut allekeel-lyäjänsä ja toiset ovat sen i-kärajasta jo vuosia sitten siivut-taneet. Me olemme enemmän kuin kaksi kolmatta osaa alkui-sista elämästämme asuneet tääl-lä Yhdysvalloissa. Suuri osa meistä on vuosien varrella ha-keutunut Amerikan kansalai-siksi, vannonet puolustavansa tämän maan kansanvaltaista laitoksia asekaitsena, jos tar-ve vaatii. Me olemme muodosta-neet perheet, kasvattaneet lap-semme täällä ja perustaneet ko-dimme tänne.

Useat amerikkalaiset tuomarit myöntäessään kansalaisoikeudet ulkomaalaisille ovat lausuneet, että vaikka uskolisuusvala ei kielläkään heitä muistamasta ja kunnioittamasta isänsä maata, se asettaa etusijalle uuden koti-maan kunnioittamisen ja tuo-lustamisen sanoin ja teoin.

Mikä siis on amerikkasuoma-laisen isänmaa, Suomiko, jossa syntymästä ja kasvoimme, ja Yhdysvallat, jossa ovat suuren osan elämästämme asuneet, jossa ovat saaneet paremman toi-meutulon kuin mitä heillä oli Suomessa ja jonka kansalaisia ovat?

Minun mielestäni Amerikka on meidän isänmaa. Ovathan Suomen viralliset edustajatkin Proopen ajoilta saakka puheis-saan ja kirjoituksissaan painos-saan ja kiire, että olemalla hy-vä amerikkalaisia te autatte enemmän Suomea ylipäätällä suomalaisien hyvää mainetta.

Eikö siis olisi jo korkea aika lopettaa mennyt ja nykyinen jorjotely "isänmaallisuudesta" ja amerikkasuomalaisista "isän-maallisisiksi" leimaaminen selai-set, jotka ääni käheänä ylistä-vät Suomen ja suomalaisten paremmuutta ja "epäisänmaalli-siksi" sellaisten, jotka ovat vai-tellaampia ja kohtuullisempia näissä asioissa?

Eikö meillä olisi jo korkea aika aloittaa kehittävä kunnioitusta ja rakkautta tätä maata ja kan-saa kohtaan esimerkiksi Yhdys-valtain itsenäisyyden päivän viet-tolla ja selittämällä päivän mer-kitystä tälle maalle ja ihmiskun-nalle kokonaisuudessaan. Ja on-han täällä ollut merkimihiä joiden syntymäpäivän vietto oli-si kunnaksi meilekin. Ovathan amerikkalaiset kirjallijatkin an-taneet kohtuullisen määrän maailman kirjallisuuteen selais-ta, mikä katsotaan kestäväksi aikojen kuluessa. Ovathan useat saaneet Nobelin kirjallisuuspai-kinnonkin, kuten useat tiede-miehet ja valtiomiehetkin.

Öljy hallitsee maailmaa

Korean sodan lisäksi maail-ma on saanut kuluvaan vuon-na jännityksen aiheeksi myös Englannin ja Iranin välisen öljyriidan. Öljyn käytön sata-vuotinen historia on ollut mo-nessa suhteessa dramaattisena se ei kerro ainoastaan kiitettä-vistä yritteliäisyydestä tämän luonnonrikkouden käyttämi-siksi ihmiskunnan hyväksi, vaan myös keinoja kahtamat-omasta toiminnasta öljyaa-ten valtaamiseksi, suunnat-tomien omaisuuksien kaamais-sa yksin käsin sekä kanta-läsmän kaudella ominaisista eturistiriidoista työn ja pää-oman, öljyn tuottajien ja ku-luttajien, eri kapitalistienriiden sekä eri valtioiden välillä.

Varsinaisen öljyteollisuuden ei ole vielä aivan sadankaan vuode-n ikäinen, mutta monissa maissa, etenkin Amerikassa oli öljylle löydetty käyttötarkoituk-sia jo viime vuosisadan puoliva-lissa. Ensimmäiset petrooli-lam-puut olivat ilmaantuneet kaup-paan, mutta petroolia vain oli vähän, koska öljyessintymä ei osattu järjestelmällisesti etsiä eikä öljyä ymmärretty vielä puh-distakaan. Aikaisemmin öljyä oli käytetty etupäässä lääke-aineena. Siitä käytettiin silloin nimitystä senecaöljy, ei suinkaan samanimisen roomalaisen filo-sofin kunniaksi, vaan niinikään samanimisen intiaaniheimon mukaan, koska juuri se oli ha-vainnut öljyn kelpaavan lääke-keksi.

Ensimmäisenä ryhtyi tätä "lääkeainetta" etsimään eräs tolmallas pittsburgilainen ap-teekkari, joka löysikin öljyä po-rtutuaan 400 jalan syvyyseen rei-än maahan. Heti sen jälkeen perus-tettiin yhtiö, joka alkusi tytytiä ottamaan naftaa sieltä, missä sitä esiintyi näkyvästi. Sitä am-mennettiin syvänteistä ämpä-reillä ja melkein lätkäistä lusikalla. Muuan "eversti" Dra-ke aloitti elokuun 27 p:nä 1859 uuden luvun maailmantalouden historiassa. Hän sai silloin 70 jalan syvyydestä porausreijän ensin ämpäriillä ja sitten pum-pulla nostaan 24 tynnyriä öljyä. Tuota pikaa täytyi seudun po-raustornien metsä, ja rikkaita esiintymä alkoi löytyä. V. 1861 puhkesi ensimmäinen lähte, jos-ta suihkusi öljyä 300 tynnyriä päivässä. Tarvitsi vain tehdä rei-ä ja asettaa tynnyrit paikal-leen, niin maasta kumpusi satu-maisia rikkauksia. Öljyalueita löytyi Kaliforniasta, Pennsylvaniasta, New Yorkin valtiosta, Ohiota ja Länsi-Virginiasta, ja alkoi syntyä "öljykininkaita".

Kun prahalaisten lamput räjähtelivät

Euroopassa kuuluu tshekeille kunnia siitä, että he olivat öljy-asioissa aikaisin liikkeellä. Vaik-kei heidän omassa maassaan ollut naftaesintymä, ottivat he jo v. 1836 Prahassa käytäntöön petrooli-valaistuksen. Naftaa ei kuitenkaan vielä silloin osattu oikein puhdistaa, ja niinpä pra-halaisten käyttämään petrooliin-sekoituttu bensiini räjähteli tuon tuostakin pannen heidät lopulta tuumimaan, että parem-pi on istua pimeässä kuin moko-mien palopomien vaikutuspi-lissä, ja sammuttamaan lamp-punsa. Venäläisillä lienee ollut jo samoin alkoholin parempaa naftaa, koska sen kerrotaan so-pineen valaistustarkoituksiin mainiosti. Puolassa keksi myös eräs apteekkari, nimeltään Lu-kasiewicz, v. 1852 naftan puh-distusmenetelmän ja valaisi pe-trooli-lampuilla Krakuan sairaa-lan.

Aleksanteri Suurelle ennus-tettiin öljystä

Kaikkien asiain alkujuuria et-sittäessä joudutaan itämälle, ja niinpä on sietä öljyä koskevia tietoja jo 4. vuosisadalta eKr Aleksanteri Suuren sotilaiden kerrotaan löytäneen maasta ti-hvasta öljyä Oukusen rannoilta, ja ajan tavan mukaan papit pan-tiin ennustamaan siitä. Heidän analyysinsä kuului, että aine viittasi "mainekkaaseen, mutta valvallaan ja rasittavaan so-tarekseen". Ilmeisesti he olivat jo silloin saaneet tarpeekseen

Poraukset

Viimeisten 90 vuoden aikana on Amerikassa kaivettu maahan yli miljoona porausreikää, joista kuitenkin yli puolet on ollut tuottamattomia. Vielä enemmän porausreikiä on tehty Iranin, Venäjän ja Romanian valtavi-lloilla. Porauksen tapaan öljyä kalla, ja poran paino on 500-1000 kiloa. Porauksen on oita-va ehdottomasti luotsuora, kos-ka vähäisinkin mutka tekee mahdottomaksi relän putkitta-misen ja porauksen jatkamisen. Naftakerroksen päästyä öljy tavallisesti kohoaa putkeen omalla paineellaan, mutta mo-nesti sitä täytyy pumpatakin Joskus löydetään naftalähde, ja silloin syöksyy komea nafta- ja kaasusuihu satojen metrien korkeuteen, usein sellaisella voi-malla, että se sinkoa poraus-tornin tietään. Silloin tulee työntekijöille kiire ympäröidä nafta valleilla ja johtaa se ka-naviin. Naftasuihuat ovat ko-honneet jopa 400 m:n korkeu-teen. V. 1906 osuttin Meksiko-sa naftalähteeseen, josta suih-kusi viidessä päivässä 135,000 tonnia naftaa. Se toimi melkein vähentymättömällä voimalla vuoteen 1921 ja tuotti kaikkiaan

kuormaston mukana loputtomi-la sotaretkillä kulkemisesta mutta eivät rohjonneet sanoa sitä suoraan. Babylonin ympä-ristöä kerrotaan Aleksanterin nähneen palavien naftalähtel-ten muodostamia "ikuisia tulia" sekä luonnonasfalttia.

Kemiallinen alkuperä

Jo ensimmäiset naftan tutki-jat totesivat tämän aineen ras-van sukulaiseksi. Muuan heistä, Engler, todisti väittänsä, että öljy oli syntynyt rasvasta, kuu-mentamalla eläinrasvoja sulje-tussa tilassa ja voimakkaassa paineessa korkeaan lämpötilaan: tuloksena oli öljyä. Kuten hil-len, näytteli myös öljyn muodosta-misessa vesi tärkeää osaa. Se oli niin sanoaksemme kattilan kan-tena, joka esti ilman pääsemisen syntyvään öljyyn. Öljyn raaka-aineena ovat olleet meressä ta-vattoman runsaskuuluisia elä-mäiden alkeellisten kasvien ja eläinten jätteet.

Maan alla oleva nafta pyrkii pintaan. Vettä kevyempänä se nousee maanalaisten vesikerroksissa Clevelandissa, kunnes hän perusti toverinsa Andrews-in kanssa öljynpuhdistamon, joka alkoi sulattaa itseensä toisia sa-man alan liikeyrityksiä. Ei ku-lunut kauan, ennenkuin kaikki Pittsburgin ja Clevelandin puh-distamat olivat hänen hallus-saan tai pakotettu lopettamaan toimintansa. Standard Oilin kä-sivarret kävivät yhä pitemmiksi; se ei kontrollinut ainoastaan naftaa sen puhdistusta ja myyn-tiä vaan kuljetustakin — suuret rautatieyhtiöt olivat siitä riippu-valisia.

"Kuolleita meriä" ja "ikuisia tulia"

Katujen ja telden päällystys-aineena käytetään asfalttia ny-täisin. Ajatuksen keksi hollan-tilais-amerikkalainen Samuel van Syske. Kun ajurit vaativat palkkaa öljyn kuljetuksesta ko-rosettavaksi 10 prosentilla, hän rakennutti 7 kilometrin pituisen naftajohdon, joka tuli maks-aan 100,000 dollaria. Kustan-nukset tulivat kuitenkin pian takaisin, sillä tynnyrien kuljetus oli tullut maksamaan 20,000 dol-laria viikossa. Katkeroituneet ajurit repivät öljyjohdot maasta, särkivät ne, porasivat reitit uup-peen ja sytyttivät öljyn tuleen. Van Syske puolestaan pesti oman pikkurummeijan vartioi-maan öljyjohdot kiivääri kou-rassa. Rockefeller toimi vielä mukattomammin. Rakennut-taansa erästä öljyjohdosta hän kaivatti samalla ampumahaudat ja tilasi turvakseen jalkaväkeä ja tykistöä. Valtio suojeli suur-kapitalisteja avoimesti eikä puuttunut asiaan, vaikka öljy-keitillä tehtiin silloin tällöin ruumitakin. Millaiset lienevät-kään työolot olleet tällä kap-i-talisten häikäilemättömyyden kautena?

Toinen öljyn historian kuu-luisa nimi on hollantilainen Deterding, joka Rockefellerin ta-voin aloitti pikkuvirkailijana ja kohon valitusvallassa melkein hänen verolekseen. Hänen kä-sissään olivat "Kuninkaallisen Hollonin öljytrustin" johtolag-gi ja maailman öljyimperialis-mi ennen toista maailmansota. Käyttien hyväkseen Sumatran ja Borneon suuria esiintymiä ja myöhemmin englantilais-persia-laiseen trustiin liitettäneena hän kilpaili Amerikan ja Venä-jän öljytuotannon kanssa, jopa amerikkalaisten kapitalistien kaukuksi Yhdysvalloissaakin.

Miksi öljyä niin tarottellaa?

Auto ja lentokone ovat tehneet bensiniä tärkeimmän nafta-tuotteen. Aikaisemmin oli tärkein paloöljy, petrooli. Opet-takseen kiinalaiset käyttämään paloöljyä jakoi Standard Oil heille laivalastettain öljylamp-puja ilmaiseksi. Uusien pul-distusmenetelmien avulla saa-daan bensiniä nykyään kolme kertaa enemmän kuin ennen. Edelleen naftasta saadaan voiteluöljyä ja mikä tärkeintä, läm-mitykseen ja moottorien käy-tövoimana käytettäviä poltto-öljyjä. Räjähdysmoottorin rin-nalla joka käyttää polttoaineena bensiniinakaasuja, on Rudolf Die-selin keksimä polttomoottori, joka toimii raskaammalla öljyllä — nykyään melkein ra'alla naf-tallakin — käynyt yhä yleisem-mäksi. Hiillä käyttävä höyry-laiva tarvitsee 1,8 kg hiiltä ke-hittääkseen yhden hevosvoiman tehon. Öljyä käytettäessä riit-tää 500-600 g ja dieselmoottori kuluttaa vain 127 g. Norjasta Kiinaan rahtia kuljettavan höy-rylaivan täytyy ottaa matkalle hiiltä kahdeksan kertaa, mutta moottorialus tekee sen kolmas-ta otamallaan polttoaineel-la. V. 1941 oli ainoastaan 3 pros. valtamerialuksista öljykäyttöi-siä, mutta v. 1937 jo 5 pros., ja nykyään aletaan hillellä läm-mittää (Jatkoo 3:lla sivulla)

7,5 miljoonaa tonnia. Mikä rikkauten lähde tosiaankin! Naftalähteen tuoton talteen ottaminen saattaa olla vaikeaa ja vaarallistakin, mutta vielä vakavampi juttu on sen tuleen syttyminen. Naftapaloja sam-mutetaan nykyään joko teke-mällä uusia porausreikiä sivuun ja yrittämällä ehdyttää palava reikä tai heittämällä viimeksi mainittuun sammutusompelja. Tuli voidaan tukahduttaa myös käyttämällä suuret määrät se-menttiliä.

Öljykininkaita

Rockefellerin nimi liittyy erot-tamattomasti öljyn historiaan. Tämä mies, jonka elämän loppu-puolta hallitsi toive elää sata-vuotiaaksi, oli viime vuosisadan suuripirteisin ja häikäilemättö-min raharuhittas. Miljoonien ihmisten hienä ja kyvneillä hän ja hänen Standard Oil-trus-tinsa kokosivat suoraan käsit-tämättömiä rikkauksia. Trustin omaisuuden kokonaisarvo on useita miljardea dollareita ja sen pääomat lähes 100 miljardia. Rockefellerilla itsellään oli hen-kilökohtaisia tuloja 80 miljoonaa dollaria vuodessa.

Ja miten tämä mies aloitti-kaan? Hän oli vain vähäinen kirjuri presbyteriikkirkon palve-luksessa Clevelandissa, kunnes hän perusti toverinsa Andrews-in kanssa öljynpuhdistamon, joka alkoi sulattaa itseensä toisia sa-man alan liikeyrityksiä. Ei ku-lunut kauan, ennenkuin kaikki Pittsburgin ja Clevelandin puh-distamat olivat hänen hallus-saan tai pakotettu lopettamaan toimintansa. Standard Oilin kä-sivarret kävivät yhä pitemmiksi; se ei kontrollinut ainoastaan naftaa sen puhdistusta ja myyn-tiä vaan kuljetustakin — suuret rautatieyhtiöt olivat siitä riippu-valisia.

Öljykininkaiden toimintata-voille kuvaava oli heidän me-nettelynsä öljyjohdota rakennet-taissa. Ajatuksen keksi hollan-tilais-amerikkalainen Samuel van Syske. Kun ajurit vaativat palkkaa öljyn kuljetuksesta ko-rosettavaksi 10 prosentilla, hän rakennutti 7 kilometrin pituisen naftajohdon, joka tuli maks-aan 100,000 dollaria. Kustan-nukset tulivat kuitenkin pian takaisin, sillä tynnyrien kuljetus oli tullut maksamaan 20,000 dol-laria viikossa. Katkeroituneet ajurit repivät öljyjohdot maasta, särkivät ne, porasivat reitit uup-peen ja sytyttivät öljyn tuleen. Van Syske puolestaan pesti oman pikkurummeijan vartioi-maan öljyjohdot kiivääri kou-rassa. Rockefeller toimi vielä mukattomammin. Rakennut-taansa erästä öljyjohdosta hän kaivatti samalla ampumahaudat ja tilasi turvakseen jalkaväkeä ja tykistöä. Valtio suojeli suur-kapitalisteja avoimesti eikä puuttunut asiaan, vaikka öljy-keitillä tehtiin silloin tällöin ruumitakin. Millaiset lienevät-kään työolot olleet tällä kap-i-talisten häikäilemättömyyden kautena?

Toinen öljyn historian kuu-luisa nimi on hollantilainen Deterding, joka Rockefellerin ta-voin aloitti pikkuvirkailijana ja kohon valitusvallassa melkein hänen verolekseen. Hänen kä-sissään olivat "Kuninkaallisen Hollonin öljytrustin" johtolag-gi ja maailman öljyimperialis-mi ennen toista maailmansota. Käyttien hyväkseen Sumatran ja Borneon suuria esiintymiä ja myöhemmin englantilais-persia-laiseen trustiin liitettäneena hän kilpaili Amerikan ja Venä-jän öljytuotannon kanssa, jopa amerikkalaisten kapitalistien kaukuksi Yhdysvalloissaakin.

Miksi öljyä niin tarottellaa?

Auto ja lentokone ovat tehneet bensiniä tärkeimmän nafta-tuotteen. Aikaisemmin oli tärkein paloöljy, petrooli. Opet-takseen kiinalaiset käyttämään paloöljyä jakoi Standard Oil heille laivalastettain öljylamp-puja ilmaiseksi. Uusien pul-distusmenetelmien avulla saa-daan bensiniä nykyään kolme kertaa enemmän kuin ennen. Edelleen naftasta saadaan voiteluöljyä ja mikä tärkeintä, läm-mitykseen ja moottorien käy-tövoimana käytettäviä poltto-öljyjä. Räjähdysmoottorin rin-nalla joka käyttää polttoaineena bensiniinakaasuja, on Rudolf Die-selin keksimä polttomoottori, joka toimii raskaammalla öljyllä — nykyään melkein ra'alla naf-tallakin — käynyt yhä yleisem-mäksi. Hiillä käyttävä höyry-laiva tarvitsee 1,8 kg hiiltä ke-hittääkseen yhden hevosvoiman tehon. Öljyä käytettäessä riit-tää 500-600 g ja dieselmoottori kuluttaa vain 127 g. Norjasta Kiinaan rahtia kuljettavan höy-rylaivan täytyy ottaa matkalle hiiltä kahdeksan kertaa, mutta moottorialus tekee sen kolmas-ta otamallaan polttoaineel-la. V. 1941 oli ainoastaan 3 pros. valtamerialuksista öljykäyttöi-siä, mutta v. 1937 jo 5 pros., ja nykyään aletaan hillellä läm-mittää (Jatkoo 3:lla sivulla)

Talvi esittäytyy

Asuntojen lämmitysaika on jo alkanut, mutta kaikissa asunnoissa ei ole kelpoista lämmityslaitosta.

Miksi ette laittaisi sellaista nyt?

Me voimme sen rahoittaa. Tulkaa puhuttelemaan meitä.

Kiinnelainoja asuntojen ja muiden rakennuksien ostoon.

Autolainoja halvalla korolla ilman rahoitusmaksuja.

WORKERS' CREDIT UNION

48 Wallace Avenue Fitchburg, Mass.
Puhelin 2-9602

Toimistotunnit: klo 8—4:30. Kiinni lauantaisin.

Hill, Theo. Olson, Martha Hartikka, Ole Kuittila, Antti Tainio, Sigrid Kauppinen, John Pärssinen, Arvid Helin, Anni Korsman, H. Linden, Hilja Luukkainen, Mafru Niskanen, George W. Laakso, Niku Hallila (kuusi koko vuoden tilausta), J. A. Rivers, Alina Aho, Henry Koivisto, Saimi Pelju, Arvid Helin, Helen Saarion, Paul E. Sillgren, Rosa Koistinen ja Charles Haapala.

Enemmän näiden päivien aikana on saatu tilauksia New Yorkin konttoristamme, mutta niissä on useamman asiamiehen ottamia tilauksia. Omasta kylästä, Fitchburgista, niinkään on saatu runsaasti tilauksia osuuskautaan kuivatava-asaston kautta tai suoraan konttorimme tuotuna. Tilaajamme täällä näkyvät mieliihyvin käyvä jommasa kummassa paikassa tilauksen maksamassa ja siitä me heitä tahdomme näin julkisuudessakin kiittää koska siitä koituu melkoista taloudellista hyötyä lehdellemme.

South Royalstonissa toimiva asiamiehemme Antti Miettinen antoi hyvän esimerkin toisille asiamiehille. Antti oli kerännyt alueeltaan nimet Raivaajassa julkaistaviin jouluterveydyksiin ja hän jo toi ne ladotavaksi. Jospa jokainen asiamies tekisi samalla tavalla, niin latomossamme vältyttäisiin niiltä kiireiltä, joita aina joulun edellä on. Me toivomme, että Antin esim. seurattaisiin. Myös joululimotukset toivomme saavamme mahdollisimman aikaisin, että työ latomossamme ja painossamme voitaisiin järjestää mahdollisimman taloudellisesti.

—kk—

Maynard, Mass.

All American Clubin tulevissa tilaisuuksissa

Ensi lauantaina, siis t.k. 20 päivänä tarjolle A. A. Club vuotuisen syysillan. Tapahtuman alustaa kello 5—7 illalla. Ateriat tulee olemaan paljon pidetty skandinavialaisen voileipäpöydän muodossa, siis Smörgasbord, josta kaikki 99c piletin omaavat voivat käydä kasaamassa lautaselleen niin paljon ruokaa ja niin monta kertaa kuin heitä ja ruoansulatustaan huvittaa. Maukkaita lihapullia, kumia ja kylmiä makkaraita jos minkälaisia, salaatteja niin erinomaisia ette ette ole nähneet unissannekaan ja laatuista niin monenlaisia, että itse Concordin piirien hämmästyvät. Pilettejä myydään paikalla.

Vuotuiset Haloween-iltoitukset pidetään omassa talossa Clubin jäseniille ja heidän vierailleen keskiviikkona t.k. 31 päivänä. Yllyttäkää lapsianne ja nuoria ystävämiä yhtymään meidän seuraan jäseniksi.

Ja hauskat pelit jatkuvat joulun. Marraskuun ensimmäisenä lauantaina taas valmistamme teille lahjan ja herkkupöydän kiinnostamaan pelihaluunne. —Nuorukainen.

Fitchburgilaiset tulevat

Fitchburgin Suomalaisen Seurakuntien ja Yhdistysten Keskuskomitea vieraillee täällä Maynardissa Raittiusseuran talossa sunnuntaina tänään kello 28 päivänä ja esittää ohjelman, joka alkaa kello 2 päivällä. Ohjelmaa josta lähemmin myöhemmin, tulee olemaan monipuolinen. Maynardilaiset varustavat ravintolan ja illan kaikki tuot luovutetaan Help Finland Inc. ja "Pelastakaa Lapset" Yhdistyksen kautta Kainuun ja Suomen rajaseudun koululasten vaateavustukseen.

Meillä harvoin käy vieraita ja Suomessa vielä puutetta kärsivien näikämäiden lasten avustuksiin on lähes kokonaan unohtettu, joten joukolla kuulemaan fitchburgilaisten esittämää ohjelmaa ja samalla avustamaan Kainuun ja rajaseudun lapsia voidakseen päästä kouluun. —Kirjv.

Osuustoimintakuukauden juhla

Jo aikaisemmin mainittu Maynardin osuustoimintakuukauden juhla on sunnuntaina, t.k. 21 p. klo 7.30 illalla Parker kadun haalissa. Tilaisuudessa suoritetaan arvokas musiikallinen ohjelma ja puhujana sillä alalla tunnettu Roy McCorkel, CARE-liikkeen johtaja Keski-Euroopan osastosta. Puhutaanpa englanninkielisille paupereille tästä arvokkaasta tilaisuudesta ja mennään itsekin silloin Parker kadun haalille. Tämän tilaisuuden ohjelmaa ja puhujia ansaitsevat täyden huoneen. Tilaisuudessa tarjollaan vapaat kahvit.

Miljoonan merkki on sivuutettu

Tämän kuuk. 6 päivä sivuutettiin miljoonan dollarin luku osuusliikkeen tämän vuoden liikevaihdossa ja nyt ollaan hyviä kyytiä matkalla toiselle miljoonalle, johon vielä saadaan runsaasti numeroita, kun kaikki naisissa ja miehissä riennämme tekemään ostoksemme osuuskautasta.

Martti Larni.

Tämä tunnettu osuustoimintatoimitsija ja kirjailija puhuu Maynardissa marraskuun 10 päivän iltana. Silloin suomenkielinen väki rientänee Parker kadun haalille kuulemaan tuoreita suomiterveisii.

Raivaajan vastaavalle pyydämme huomauttaa, että hän

Gardner, Mass.

"Vähässä paljon seisoo" sanoivat vanhan ajan filosofit, koska se oli autannut monessa pulmassa.

Me nyt tunnemme olevamme vähäiset, verrattuna suomalaisen siirtolaisuuden kulttuuriin kukoistukseen, jolloin ei suurelta yritykseltä ollut mahdollisuuksia. Mutta nyt kun ollaan menossa viime solmunväliä, niin tämä paljon sisältävä lause, "Vähässä paljon seisoo", muistuu mieleen. Se velvoittaa ja rohkaisee meitä tukemaan Raivaajaa, joka meille on ollut tiedon ja voiman lähde kaikissa vaiheissa. Nyt on puhallettava yhteen hiileen, että saisimme lukea Raivaajaa niin kauan kuin silmämme himmenee.

Useilta paikkakunnilta onkin tehty huomattavia lahjoituksia Raivaajalle. Täältä ei ole vielä näkynyt lahjoittajain nimiä. Ei ole päästy alkuun. Mutta muistakaaamme, "Vähässä paljon seisoo."

"Onni yksillä, kesä kaikilla".

sanoi Elli Salo, Shady ave., Westministerissä, kun voitti 300 dollarin sähköjääkapin, jossa on 50 paunaa syväjäädettä. Kalamazoo Sales & Service Co:ta Fitchburgista tuli tieto voitosta. Elli ei oikein uskonut korviaan, mutta kun meni katsomaan, niin siellä se kaappi seiso i kaikkessa komeudessaan ja nimi päällä, Elli Salo, niin jo piti uskoa. Onnittelemme.

Hanna Kauppinen, Heywoodin sairaalan lauvuotinen työntekijä, on joutunut sairavuoteelle samassa sairaalassa. Viikko sitten hänessä tehtiin vaikea leikkaus, mutta parempaan päin ovat asiat. Vierailuja sallitaan. —S. K.

- Kirkollisia uutisia -

MAYNARD, MASS.

Lähetysseurakunnan Martta seura kokoontuu kirkon alalaisissa tiistaina t.k. 23 p. kello 7.30 ill. Kaikkia seuraan kuuluvia ja sen työhön innostuneita naisia pyydetään saapumaan. —Eino J. Hämmäläinen.

WEST BARNSTABLE, MASS.

West Barnstablen Apostolis-Luterilainen kirkko viihtään sunnuntaina lokak. 21 p. klo 10 ap. Samassa kirkossa on seuroja kirkon vihkimisen jälkeen klo 2 ja klo 7 ip. Näissä tilaisuuksissa tulevat puhumaan kirkkoherra Antti Koukkari Suomesta, Talvalkoselta ja pastori Peter Nordstrom, Cocatosta, Minn. Kaikki sydämellisesti tervetulleita. —Reino Kallio.

WORCESTER, MASS.

Suomi Synodin lädi piirin evankeliumijuhlat ovat Worcesterissa lauantaina 20 ja sunnuntaina 21 p. lokakuuta. Lauantaina klo 7.30 illalla juhlassa puhuu pastori A. O. Kuusisto suomenkielillä ja past. Martin Wilkman

WESTMINSTER, MASS.

WESTMINSTER GARAGE

State Road, Westminster, Mass.
Lämmitysöljypalvelu Westminsterissä
Myöskin pullokaasu myynti ja palvelu
Rudolph R. Brandt, omistaja. — Tel. 105

BURTT'S GARAGE

TYDOL-VEEDOL GAS-OIL
Main St., Westminster, Mass.
Tel. 188

Raivaaja leviää valtamereleltä valtamerelelle.

TILAA RAIVAAJA!

CASS FARMS, Inc.

WILLIAM F. CASS, President
ATHOL, MASSACHUSETTS

Tahtoessanne nopean palveluksen soittakaa Athol 820

You Can Whip Our Cream, But—You Can't Beat Our Milk

WINCHENDON, MASS.

J. H. DAVENPORT & SON, Inc.

KEITTOUUNEJA Vedenkumuntajia JAKKAAPPEJA
Utility-Gas
35 RAILROAD STREET, WINCHENDON TEL. 53

POST OFFICE SQUARE, GARDNER TEL. 2629

SNOW FUNERAL HOME

Ystävällinen hautauspalvelu Troyssa ja Fitzwilliamissa

Tel. 77-W Winchendon, Mass.

Chevrolet - Oldsmobile

MYNNIT JA PALVELUS

Uusia ja käytettyjä autoja ja trakeja. Osia. - Täydellinen palvelu. MORLOCK MOTOR SALES Winchendon, Mass. Tel. 250

GARDNER'IN liikemiesten ilmoituksia

englkielellä. Kirkkokuoro laulaa Mrs. Aili Ylviän johdolla. Muuta ohjelmaa myös on.

Sunnuntaina 21 p. on englkieleinen jumalanpalvelus klo 9.30 ap. saarnaa past. W. Törnå. Liturgina toimii past. Gust Wuorinen. Kirkkokuoro laulaa. Suomenkielinen jumalanpalvelus on klo 10.30 ap. Rippisaarnan pitää past. Hugo Hilliä ja päiväsaarnan past. Jussi Tenkki. Kirkkokuoro laulaa. Liturgina toimii pastori A. O. Kuusisto ja Yrjö Autio. Jumalanpalveluksen jälkeen on päivällinen. Klo 2 i. alkaa iltapäivä-juhlassa, jossa puhuvat past. Yrjö Autio suomenkielillä ja past. G. Wuorinen englanninkiel. Myös puhuvat pastori M. Wilkman ja A. O. Kuusisto, M. W. Palojärvi y.m. myös musikaalista ohjelmasta on vierailta ja kotoiselta väeltä.

Lausumme vieraat kautta Idän tervetulleeksi näille yhteisille ja leisille juhlille.

Lauantaina 27 p. on lokakuun ryhmän toimesta arvokas juhla. — V. H.

Lakeworth, Fla.

John Hill

Turistiklubin perustavia jäseniä on kuollut Spencerissä lokak. 2 p. Olimme odotelleet Mr. ja Mrs. John Hilliä tänne talveksi, kanssamme toimimaan. Hyvässä muistissa ovat ne lukuisat piknekit ja päivälliset Hillien pihamaalla silloin kun ei ollut haalia vielä. Siellähän ne ensimmäiset perustavat kokoukset pidettiin, kun haalin rakentamista suunniteltiin. Siellä myös ensimmäiset rahat tar koitusta varten kerättiin. Aina olivat Hillien ovat avoinna meille. Muistellemme kaikella hyvällä ja rakkaudella pois mennyttä ja hänen avuliasta osuuttaan yhteistyössä. Rauha hänelle. — Otamme osaa Mrs. Hillin ja Helenin suruun.

Lainakirjasto

on saanut joukon näytelmäkirjallisuutta lahjaksi. Kansanvallan Liiton osastolta Ludlaw, Vt. Mrs. Elsie Rautio toi ne. Monet kiitokset lahjasta.

Olympialaiskisa

siellä vanhassa kotimaassa pitävät monen mielen pyörällä. Mennäkö — vai eikö mennä. Jos olette Floridassa tai ajotte tulla tänne, niin kaikkea joka koskee Suomen matkaa tarvitsevia tietoja, voitte saada täältä. Laiva- eli ilmateitse aikovat voivat kaikessa rauhaa päätellä asioistaan ja saavat ostaa lippunsa ja tehdä muut matkavalmistelunsa ilman "horaa ja woria". Mrs. Aino Carlson antaa au liisti kaikessa apua.

Turistiklubi

on hissun kissun alkanut toimintansa. Odotamme sentään ensi kuuhun ennen kuin pidämme ne jymy-tanssit. Sitten vasta kun soittajamme Arvi Manninen on paikan päällä. Lystiä ne sunnuntai-illat ovat jo nytkin. Käykääpä katsomassa. Lämpimät etelän terveiset. — Aino K.

BAKER'S DAIRY, Inc.

Puh. 147, Westminster, Mass.
ERIKOISEN RIKASTA MATTOA JA KERMAA
Homogenized Vitamin D maitoa.
Palveluksemme käsittää:
Fitchburgin - Westminsterin - Gardnerin

WEST END CAFE, Inc.

— Entinen Hilda Helinin liike —
Armand Hamel, omistaja Ilmari Laukkarinen, liikkeenholtaja.
Suomalaisten keskuksessa. Vastapäätä Osuuskappaa. Aina tapaatte tuttavianne. Puhkaus ja kotitellaisuus kaikille tasapuolinen.
Viimeaikaiset uudistukset. Tervetuloa.
69 West Street Puh. 1253 Gardner, Mass.

EMILIE R. ROBILARD, Ph. G.

104 PARKER ST., GARDNER, MASS.
Gardnerin johtava apteekki.
Lääkemääräyksiä täytetään. - Pätevää hoitajien sovitamista lääkete-erikoisuuksia kaikkien tilaisuuksin.

BEAUREGARD PACKAGE STORE, Inc.

Puhelin 807
11 WEST ST. GARDNER, MASS.

CHAIRTOWN LUMBER CO.

PUUTAVARAA, IKKUNOITA, OVIA, RAUTATAVARAA
SEMENTTII - KATTOAINEITA
W. Lukala mieliihyvin palvelee teitä
OFF BARTHEL AVE. GARDNER, MASS.

HUHTALA OIL CO.

Tel. Gardner 1860
NOPEA TUONTI GARDNERIIN JA YMPÄRISTÖ-
KAUPPALOIHIN

Smart's Pharmacy

Työläisten apteekki.
286 Central St., Gardner, Mass.
Antakaa Mr. Eino O. Oikemksen, ainoan suomal. regist. apteekkarin Gardnerissa, huolehtia lääkemääräysten täyttämisestä ja lääketarpeistanne.
Vapaa kotiintuotopalvelu.
Tel. 269-W

General Sport Shop

Tukku- ja vähittäiskauppa
URHEILUVÄLINEITÄ
Pysäyjiä ja ammuksia
Kalastusvälineitä
Sukasia - Luistimia
Y.m.
96 Main St. Gardner, Mass.
Puhelin 670
Vanha postikonttorin rakennus
PORTABLE KIRJOITUSKONE ON SOPIVA LAHJAKSI
Isäkköineitä ja kirjoituskoneita myydään ja kunnostetaan.
Kalkenlaista konttorivälineitä.
GARDNER OFFICE SUPPLY CO.
184 Parker St., Gardner.
Tel. 414

Gardner Flower Shop

297 CENTRAL ST.
Kukkia kaikkiin tilaisuuksiin
Puhelin 1153 - illoin Ashburnham 369.
Omistaja Rudolph Moeckel

BENJAMIN MOORE'S

MAALEJA JA VERNISSAA
(Kaikenlaisia kasvitarhan siemeniä ja lan-
toitella. Täydellinen varasto plummaus-
tavaraa ja rakentajien rautavaraa.
A. J. BIBEAU HARDWARE CO.
59 Parker St., Tel. 718 Gardner, Mass.

Potter Electrical Co., Inc.

Sähkölaingotusta ja korjausta
Puh.: 2600-2601
292 Central Street
Gardner, Mass.

RITTER FOR FLOWERS

65 Main St., Gardner, Mass.
KUKKIA KAIKKIIN
TILAISUUKSIIN
Tel. 955-W.

Archambeault

Paint & Paper Co.
SISA- JA ULKOMAAALAUSTA
Myyimme MAALEJA, VERNISSAA sekä
kaikenlaisia tapetteja
175 NICHOLS ST., GARDNER, MASS.
Phone: 364 - 2488

Täydellinen varasto

SUNDIAL KENKIÄ
F. SUUTARI & CO.
53 Pine St. Gardner, Mass.

NESTOR MÄKI

SUOMALAINEN VALOKUVAAJA
Valmistaa kaikkea ammattilaislaatuun
työtä valokuvataiteen viimeisimpiin
saavutuksiin mukaan.
GARDNER ARTIST STUDIO,
63 Parker Street. Gardner, Mass.

A. L. DOUCETTE

PARTURINLIKE
(Entinen M. H. Luoton liike)
144 Parker St., Gardner, Mass.

Toy Town CLEANERS

Winchendon, Gardner, Templeton,
Baldwinsville, Ashburnham /
Vapaa tuonti
Tel. 2729-M 87 Pine St.
GARDNER, MASS.

Stanley's Jeweler

Granville E. Stanley
33 PARKER STREET
GARDNER, MASS.
☆☆☆
— Lahjoja jotka säilyvät —

Erland Kivimäki

JEWELER
65 Parker Street.
Gardner, Mass.
Teen kaikenlaista kellojen korjau-
sta ja juvelityötä.
Myyän kelloja, kulta ja hopea-
tavaraa.
Entinen Laitisen liike

Braun the Florist

Erkoisuuksiemme kukkalaitteet hautajaisiin
ja häihin.
Palvelus ensiksi - Laatu aina.
Tel. 2950 - 2951
GARDNER, MASS.

GARDNER BAKE SHOP

Kaikenlaisia leipiä ja leivoksia
Syntymäpäivä- ja "hääkeukeja"
tilauksen mukaan.
KAARLO POIKONEN
313 Pleasant St. - Tel. 557-M
GARDNER, MASS.

SMITH FUNERAL HOME

Philip A. Bjurling, hautajaisien johtaja
64 Vernon St., Gardner, Mass.
Tel. 77-W.

Louis Package Store, Inc.

78 Main St., Gardner, Mass.
Hienoimmat viinit sekä parhaat oluet
ja väkijuomat saatte meiltä.

C. F. Richardson & Co., Inc.

Vakuutustoimisto
268 Central St.,
Gardner, Mass.

Barnett & Co.

On the corner - In the square
Tel. 426 Gardner, Mass.
Puhdistusta, värjäystä, räätälöintiä ja
kaikenlaista muunnostelua.

Thomas Brazell

201 Pleasant Street
Gardner, Mass.

VÄKIJUOMIA

tukuttain ja vähittäin
Puhelin 160

PETER A. BENGTSO

HAUTAANTOIMITTAJA
173 Main St., Gardner, Mass.
Puhelin 810

RAIVAAJA ilmestyy kuusi ker-
taa viikossa, mutta sen tilaus-
hinta on vain 9 dollaria vuosi-
kerralla, 5 dollaria puolelta vuo-
delta ja 3 dollaria kolmelta
kuukaudelta.

Tuota joululoa ystävillesi!

PANE JOULU- JA UUDENVUODEN-
TERVEHDYKSESI RAIVAajaan!

Tänäkin vuonna seuraamme vanhaa hyvää tapaa ja järjestäm-
me jokaiselle mahdollisuuden lähettää lehtemme kautta henkilö-
koitaitse jouluihin toivotuksensa tavallilleen.

Raivaajan yleinen joulunumero, yksityisten onnittelevia varten,
mestyy perjantaina 14 p. joulukuuta. Liikemiesten joululimoi-
ukset julkaistaan niinkuin ennenkin erityisissä numeroissaan
aikkakuntajärjestelmän mukaan.

Huolimatta yleisestä hintojennnoususta olemme säilyttäneet
moitusmaksun entisellään. Tämä hyväntahdonosoituksesi ystä-
iäsi ja tuttaviasi kohtaan maksaa sinulle vain 25 senttiä, kehky-
illä varustettuna \$1.00.

Nyt nimiä keräämään! Mahdollisimman paljon nimiä Raivaajan
jouluterveydyksiin! Mutta tahtonnetehan kirjoittaa nimet selvästi,
ottei niitä latoessa tapahtuisi erehdyksiä.

Ne, jotka eivät tapaa asiamiehiamme, voivat lähettää oman ni-
nensä ja myös naapuriensa nimet seuraavalle kaavakkeelle kir-
oitettuna. Kaavaketta voidaan jatkaa tarpeen mukaan.

(Paikkakunta mistä nimet on kerätty)

imi

New York City

Raivaajan New Yorkin konttori: 2056-5th Ave. Puhelin Lehigh 4-0906. Konttori avoinna joka arkipäivä kello 10 ap.—8.30 illalla.

Raivaajan tilauksia ja ilmoituksia vastaanotetaan. Rahalahetyksiä Suomeen toimitetaan.

Wilho Hedman, toimittaja.
M. Lyytikäinen, liikkeenhoitaja.

TYÖVÄENTALOSSA
PÄIVÄLISTÄ:

Lauantaina 20 p., Sylvia Aarnion konsertti suuressa salissa klo 6 alkaen. Tanssit kello 8.30, Viola ja Bill Syrjälä soittavat.

Sunnuntaina 21 p. "Rain", kolminäytöksinen Old Timers Clubin näyttelijät esittävät klo 4.30 mainitun näytelmän. Numeroidut paikat, lippuja saa tilata Raivaajan konttorista. Lainakirjasto avoinna klo 8—10. Tanssit Vesan salissa klo 8.30.

Tiistaina, 23 p. Johtokunnan kokous, klo 8.30. Sekakuoron harjoitus Vesan salissa, klo 8.30.

Torstaina 25 p. Lainakirjasto avoinna kello 7—9. Käsiyöseuran johtajat ottavat käsitöitä vastaan illalla. Tanssit Vesan salissa klo 8.30.

Lauantaina, 27 p. Lauluseuran ilta, Vesan salissa, klo 8.30. Hyvä ohjelma ja tanssia. Tanssit suuressa salissa, klo 8.30 Viola ja Bill Syrjälä soittavat.

Sunnuntaina, 28 p. "RAIN" toisen ja viimeisen kerran, klo 4.30. Numeroidut paikat, lippuja saa Le 4-0906. Tanssit Vesan salissa, klo 8.30. Lainakirjasto avoinna, klo 8—10.

KONSERTTIIN LAUANTAINA!

Sylvia Aarnion läksäiskonsertti tänä lauantaina tk. 20 päivänä on Työväentalon suuressa salissa klo 6.45, siis tavallista aikaisemmin. Sylvia laulaa saman ohjelman, jonka hän laulaa Helsingissä. Säestäjä Miss Mi-

riam Le Mon. Muistakaa tulla ajoissa, sillä ohjelmaa alkaa kello 6.45 ja päätyttyä ennen lauantai-illan tansseja.

"RAIN" — SUNNUNTAINA!

"Rain", se paljon puhuttu Old Timers Clubin näyttelijäin ensi näytelmä tänä syksynä, esitetään ensi kerran sunnuntaina lokakuun 21 päivänä, siis tänä sunnuntaina Työväentalon näyttämöllä alkaen kello 4.30. Viime tiistaihin mennessä oli jo kaksitoista penkkiriviä myyty, mutta vielä on lippuja saatavana Raivaajan konttorissa.

Tilatkaa lippunne heti, sillä niillä on kova kysyntä.

NO, TERVEISET SUOMESTA,
SANOI MIKKO

Mikko Lyytikäinen saapui Stockholmista lokakuun 14 päivänä Suomematkallaan, kertoillen terveisiä Suomesta. Paljon oli kyselijöitäkin. Tätä kirjoittaessa Mikko touhuu Raivaajan kilpailutilausten kimpussa.

LAPPEENRANNASTA TULLAAN!

John Halme, joka viime keväänä matkusti Suomeen, saapui Norjan linjassa New Yorkiin viime sunnuntaina ja sanoi, että Mikon ohjelma oli merkillä, sillä Norjan linjan laiva ajoi Stockholmia ohittaen ja saapui New Yorkiin lauantaina, kuten sen oli määräkin, mutta Stockholm myöhästyi myrskyn takia. Stockholm saapui lauantai-iltana New Yorkin lahteen niin lähelle, että Vapauden patsas näkyi, mutta ankkuroi sunnuntaiamuun saakka.

John Halme kertoi, että hän oli neljä kuukautta Suomessa, enimmäkseen Lappeenrannan tienoilla, joka on hänen kotipaikkansa. Hyvä käsitys jäi Suomesta, tuumi Jukka.

PORT CHESTERILAISET
KUTSUVA!

Port Chesterin Osasto viettää 35 vuotisjuhlaansa, lauantaina lokakuun

20 päivänä, Eagle haalissa, 32 North Main Street, Port Chester, alkaen kello 8.30 illalla. Osasto joka on kolmekymmentäviisi vuotta toiminut, on saanut kaikkien kannatuksen. Heillä on hyvä ohjelma, puheita, laulua, soittoa, osaston toiminta historikki, ym.

Port Chesterin toverit kutsuvat New Yorkin ja ympäristön suomalaisia saapumaan vierailukseen.

KESÄISET ILMAT

Kesäiset ilmat saapuivat taaskin New Yorkiin. Viime tiistaina nousi lämpö, keskellä päivää tuonne 75 asteeseen ja ihana aurinkoinen päivä.

Egg Harbor City, N.J.

Harvinainen Suomi-vieras
Egg Harborissa

Suomalainen filmitähti Helena Kara, joka on juuri saapunut Suomesta pienelle huvimatkalle tähän maahan, seuraneitsi Lempi Hildenin kanssa, vietti viime viikonlopun Mr. ja Mrs. Walter Saareman luona Egg Harborissa. Allekirjoittaneella oli tilaisuus nähdä taitelijaa Kara, joka sanoo viivytävänsä New Yorkissa joitakin päiviä. Sieltä hänen matkansa kulkee Floridan lämpöisiin — jossa viivytään lyhyt aika ja sitten takaisin Suomeen. Taitelijaa Kara on nähtänyt jo toistakymmentä vuotta elokuvissa Suomessa. Oli hauska tavata ja puhella hänen kanssaan, sillä hän ei ole niitä vanhanajan kankeita ja jäykkiä suomalaisia. Hän vaikuttaa enemmän amerikkalaiselta. Hän puhelee vapaasti, ilman teeskentelyä, oli puettu kuten tämän maan lukuukuvatahdet ja kaikinpuolin hyvin herttainen ja miellyttävä persoona. Toivon hänelle oikein hauskaa ja nautintorikasta matkaa tässä maassa.

Viime lauantai-iltana

juhlittiin Mrs. Ilma Kolarin syntymäpäivää. Viime lauantai-iltana saapui Kolarille joukko ystäviä ja tuttavita jotka toivat syömiset ja juomiset mukanaan, keittivät kahvit, laitoivat pöydän komeaksi ja tarjottivat vähän muutakin ensin alussa, että saatiin kansa puhe- ja laulutullelle. Pikkuarjoilusta olikin seurauksena, että keskustelu lähti käymään ja niinpä saatiin Mrs. Kolarin laulamaan. Hänellä on kaunis ääni, että hänen laulujaan mielellään kuunteleisi vaikka pitemmältikin. Mutta Mrs. Kolarin on niitä ihmisiä joka ei tykkää "taiteilijana" paljon esiintyä. Hän siis laulaa hyvin rajoitetusti — siitä huolimatta vaikka yleisö pyytää häntä laulamaan. Ilta kului hauskaasti, vilkkaan keskustelun ja laulun merkeissä. Vähiä juotiin kahvia ja syötiin. Lyhyesti sanottuna: hauska ilta. Toivomme vain, että saadaan taas sen vuoden kuluksa juhla Ilma Kolarin syntymäpäivää ja viettää hauska ilta heidän kodissaan.

Kalle Kolari matkustaa Canadaan tämän kuun lopussa ikäänkuin pienelle jällelennä kermamatkalle, sillä he ovat olleet sieltä nyt vuoden poissa täällä etelä-Jerseyssä kanafarmarina ja hyvinhän se vuosi on täällä kaikinpuolin mennytkin. — K. J.

Detroit, Mich.

Kummikerho kokoontuu perjantaina 19 p. lokak. Ojanpäässä vanhanaikaississa puuvissaan. Palkinto sille, joka on hauskemman näköinen. Fanelleja on otettu monia kymmeniä ystäviä, joiden kokonaisia pakkopakkeja, jotka lähetetään Kotieläiden Kummikerholle Helsingiin. Kuukausi sitten lähetettiin Kummikerho 4 laulukokoa, sukkia 5 tusinaa, villalankoja 96 vyyhtiä, pumput ja muita kankaita myöskin Kotieläiden Kummikerholle. Tuokaa suurella joukolla Ojanpäähän. Tervetuloa kaikille.

ASKL:n sihteeri Elis Sulkanen saapuu Detroitiin, joten puhuteluisuus ja ohjelmallinen ilta pitää viettää Kalevaksissa sunnuntaina 21 p. lokak. klo 3 ip. Hyvä ohjelma. Siis lämpäpää vapaa. Kaikki tervetulleita.

Suomen Lasten Ystävät kokoontuvat jälleen torstaina 25 p. lokak. kella 12 päivällä. Paketteja lähetetään Suomeen ja paljon tarkeitä asioita. Kahvia ja voileipiä saatavana.

Talko-Clubi Cleyelandista vieraillee Detroitissa Kalevaksilla 10 p. marrask. näytelmällä "Alkää surko." — F. Ojanpää.

Canterbury, Conn.

Sairautta
Kalle Kallio sai halvauskohtauksen pari viikkoa sitten. Häntä hoidetaan kotona ja on hyvät toivot parantumista. Hyvä hoito ja iloinen ja hauska kotiseura on parasta lääkettä. Helmi-tytär uhraa aikansa yötä ja päivää papan hyväksi.

Park Lane Beauty Salon

Huosten värjäystä ja kestopikaroita. Kylvämät kiharat erikoisuutemme.
1715 First Ave., N.Y.C.
88 ja 89 katujen välillä.
Auki 9 ap.—7 illalla.
Tel. ATwater 9-9785
MISS SELMA, omistaja.

Mikko Saastamoinen myös toipuu. Hän on ollut Backus sairaalassa useita viikkoja halvauksesta ja pian pääsee kotiin lepäämään, on vuoteen omana vielä pitemmän ajan.

Kanala paloi

Alex Penttillän kanala paloi maan tasalle. Tuli pääsi irti brooderin lämpöä juuri kun piti tulla pikku kanan sisälle, mutta noin ikävästi kävi Suuri vahinko kenen kohdalle se sattui.

Martha Gronmännin

täällä juhlittiin. Arvoset järjestivät kauniit syntymäpäiväjuhlat tälle Marthalle kauniiseen kotiinsa ja kutsuivat Marthan sukulaiset ja lukuisia ystäviä viettämään hauskan illan. Marthan 60-vuotisen syntymäpäivän merkeissä laulettiin, nautittiin nuoren ja herttaisen Eleonore emännän monipuolisesta tarjonnasta. Martha sai paljon ihania lahjoja, joita hän hymyillen availi.

Floridaan matkalla

Liisa Kelhällä ja Sandra Helin ja tyttärensä Linnea lähtivät eilen hu-

ristamaan lämpöiseen Floridaan. He aikovat olla talven yli siellä. Liisalle se onkin siellä jo neljäs talvi. — Jenny.

CANTERBURY, CONN.

Olympiarahaston hyväksi iltamat

Canterburyn haalissa tämän kuun 20 päivänä.

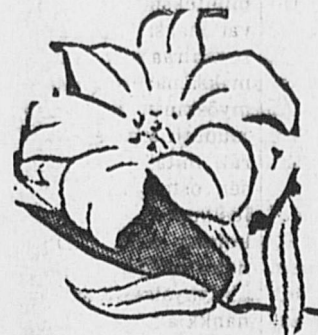
OHJELMA:

ALKUSOITTO ..... HAKKILAN ORKESTERI
TERVEHDYSSANAT ..... KALLE SALO
LAULUA ..... LIEN PUSSINEN
RUNO ..... MRS. SILTANEN
PIANOSOULO ..... ANITA HAKKILA
PUHE ..... MR. SILTANEN
LAULUA ..... MISS PAKKANEN
SAKSOFONISOULO ..... MR. HAKOJARVI
KUPLETIT ..... EMIL LEHTINEN

— TANSSIT SOITTAA HAKKILAN ORKESTERI —

Ohjelma alkaa kello 8 ill. — Juhlamerkki 75c

Olympiakomitea

Onni ja Nanni
LASSILA

Ystävänä ja suurena joukkona saavuinne

juhlimaan hopeahäitänne lauantaina,

lokakuun 6 p:nä, 1951

Tuokoon jokainen uusi vuosi uutta onnea elämään!

Kaksikymmentäviisi vuotta iäisytyteen on vierinyt taiteen aateloimaa, pitkää ompe ti. Taival kaunis jäänyt menneisyyteen ja muistot onnen kaukomaille vie.

Jenny täti.

Hopeakello, vienosti soita
hymniä kauniista, hymniä noita,
joista surut on kaukana poissa!
Iloa soinnu, riemua kaiju, heljää näissä
Onnin ja Nannin hopeahäissä!

FINLAND HOUSE

41 East 50th Street, New York 22, N.Y.

Suomalaisia taideteollisuus- ja kotiteollisuustuotteita, valaisimia, huonekaluja.

ENSILOUKKAINEN SUOMALAINEN RAVINTOLA

Paljon lahjapaketteita
Jouluksi Suomeen

Joulukaudeksi olemme varanneet HELSINGIN VARASTOON enemmän paketteja, kuin milloinkaan ennen. Kaikkiaan 14 erilaista ja erihintaista numeroa. (Katsokaa eri listaa niistä).

Helsingin varaston lisäksi LAHETÄMME NEW YORKISTA 3 kertaa kuussa, SUOMEN NOPEILLA EXPRESSI-LAIVOILLA yht. 40 erilaisista numeroista STANDARTTI-paketteja, joista jokainen voi löytää haalamansa ja vaivattomasti muistaa omaisiansa Suomessa arvokkaalla joululahjalla tänä vuonna.

Olemme myöskin järjestäneet ERIKOISIA JOULUPAKETTEJA seuraavat 7 numeroa, joita on saatavana ainoastaan joulukauteen. Nämä paketit, saamme perille ENNEN JOULUA VARMASTI, jos saamme tilaukset marraskuun 20 päivän mennessä, 1951. Sen jälkeen perilletoimitus riippuu laivojen kulkuvuoroista, joista emme vielä ole tietoisia.

Lähetetään tilaukset aikaisin! HINNAT U.S.A. rahassa.
Kaikki meidän paketit ovat tullivapaita Suomessa.

JUHLAPAKETTI NO. 15

Bruttopaino 22 lbs. HINTA \$13.95

4 lbs. Paahdettua DELUXE kahvia, Vakuumikannuissa, Reg. Grind	1 lb. Suuri pähkinöitä (Almonds)
2 lbs. Extra Fancy pikää riisiä	2 1/2 oz. kanna Sitruunamehua
1 lb. Mustia horkkuvilliä	2 8 oz. pusia Sukkaa-kissese
1 lb. Arabin villunaita	5 Mandeli-Sukkaa-levyjä
1 lb. Pankki-kiviä sekoitelmalla	5 Cooonut-Sukkaa-levyjä
1 lb. Sienemättömiä rusinoita	1 lb. Fancy kovia joulumakeisia
2 pak. 7 1/2 oz. kivetöntä taateleita	2 pakettia Camel savukkeita

JUHLAPAKETTI NO. 51

Bruttopaino 10 lbs. HINTA \$12.90

4 lbs. Paahdettua DELUXE kahvia, Vakuumikannuissa, Reg. Grind

100 Goldtone partaveitsen terä

1 kannu Talc pulveria miehille

3 palaa hieno-sappunaa

1 Juhla-solmio (korkeaa luokkaa)

6 Miehen nenäliina (1/2 liukan solja)

2 paria VICARA-SPUN NYLON sukkia (merkkia koko: 10-11-12 tai 13)

4 pak. Camel savukkeita, tai 1/2 lb. kannu Prince Albert tupaakkaa, (merkkia kumpi halutaan)

JUHLAPAKETTI NO. 52

Bruttopaino 12 lbs. HINTA \$13.95

4 lbs. Paahdettua DELUXE kahvia, Vakuumikannuissa, Reg. Grind

5 jaardia valvasta naita-Flanelia

1 iso Sauna pyyheliina (Turkish)

1 pultti 100 Asyrin pilleriä

1 lb. kannu Talcum pulveria

3 palaa hieno-sappunaa

1 lb. pyykkisappunaa (ruskeaa)

6 Nenäliina (Lady's Hemstitched)

4 kpl. Pyyheliina, Silverplate ME-MORY PATTERN (1 Tees ja 1 sop-pulsiikka) 1 haurukka ja 1 pöytä-valaisin kirkkaalla muuttamattomalla terällä. (Wm. Rogers valmistetta)

JUHLAPAKETTI NO. 53

Bruttopaino 12 lbs. HINTA \$12.60

4 lbs. Raakaa Columbia Modellin kahvia

100 Vitamin B. Complex tabletkkia

100 Asyrin pilleriä

5 jaardia valvasta naita-Flanelia

1 Sauna-pyyheliina (Turkish)

2 Cashmere Bouquet hieno-sappunaa

1 ihana siikki-huivi (käsiohjelmu japanilainen, 3 vartia)

Uudet tilaajat: PYYTÄKÄÄ PAKETTI-LUETTELOITA
Kaikkilehtisille tilaajille olemme postittaneet, tai postittamme pakettilistamme ja tilauskaavakkeita. Jos ette voi käyttää niitä, niin antakaa napureillenne.

FRANK AALTONEN COMPANY

290 — 48th Street. Brooklyn 20, N.Y., U.S.A.
Tel: HYacinth 2-7990

Kuinka löydämme sanat, joilla voimme tulkita sydämiemme syvät tunteet sen suuren-

moisen "Hopeahäilyllyksen" johdosta, jonka sukulaiset ja ystävät järjestitte meille Canterbury, Conn. Kansan-vallan Liiton haallille lokakuun 6 päivän illaksi? Viisaat sanovat: "Kun ihmiset huomaavat ystävänsä pienenevän, vähenevän, se merkitsee vanhuutta, ja omaakin poisloistoa." Näin ei tunneta olevan meidän laita, päittäin niistä lukemattomista nauravista kasvoista, joita näimme sieltä paksun sumun lävitse, joka spenssi silmämme! Olemme vielä uskomattoman noita, — ja elämme kauan! Kiitos Teille tästä moruuttu antavasta ystäväyyslah-jasta! Kiitos homman aloittelijalle, Jenny Rautiolla, Lillian Ericksonille ja Olga Siitoselle! Kiitos Anne ja Bill Ramsaylle, kun autoitte täydellisen yllätyksen onnistumista! Kiitos ravintolassa koko illan häärineille, ja muissa hommissa oleville, Saimi Morsonille, Alma Arniolla, Ida Häkkillä, Hellen Mäelle, Jenny Rautiolla, Ellen Rinteele, Katri Salolle, August ja Olga Siitoselle! Kiitos kaikille teille yhteisesti ja erikseen, ravintolan monen-laisista herkuista! Kiitos kolmikieroksisesta haakausta, ja ihanista kukkasiat! Kiitos ohjelman esittäjille, sekä orkesterille, joka väsymättä soitteli koko illan. Orkesteriin kuuluivat: Häkkillä, Hakojarvi, Molder, Eronen ja Pussinen. Kiitos kauniista puheista Kassu Morsonille ja Kalle Salolle. Kiitos Lillian Ericksonille mielenpainu-viasta, ihanasta laulusta, ja Laura Tuikalle niiden esityksestä. Kiitos Kalle Tuikalle sopivasta, hyvin laususta runosta: Kiitos Saimi Morsonille kun tunnuttu tiidollaan kuitti nauruhermojamme! Kiitos Lenny Pussille ohjelmien esityksestä: Kiitos Hanna Wellalle, joka soitteli meille huuhdharpula puhelimen kautta hääläluja vielä seuraavana aamuna! Kiitos Jenny Rautiolla, joka ojensi ystävien yhteisen lahjan koteloissa. Kiitos Anita Häkkillä kauniista pianosoolosta ja "Jehulle" kauniista laulelusuksista: Kiitos haalin koristajille, johon kuu-luivat: Alma Arnio, Helen Mäki, Jenny Rautio, Ellen Rinne, Morsonit ja Siitset. Kiitos myös niille, jotka ottivat osaa, vaikka eivät voineet saapua, Kiitos Erkolle sihtsestä: Kiitos Canterburyn osastolle.

Kiitollisuudella teitä kaikista iäti muistuen.

Plainfield, Conn.

Nanni ja Onni Lassila

Newport, N. H.**Ensi lauantai-ilta,**

tk. 20 p. osaston ravintolassa kahvin-
tarjoilu ja illanvietto. Tämän tarjoilun
kustantaa miehet ja isäntinä sekä
emäntinä palvelevat yleisöä. Meillä
kun on tämän lehtemme Raivaajan
vuotuinen levitystyö, päätti mie-
het antaa tuon illanvieton Raivaajan
lukijoille ja yleensä suomalaiselle
väestölle, jotka ovat tulleet huoma-
maan kuinka tärkeä tämä lehti meille
on. Miten takapajuisia oisimme-
kaan tiedossamme maailman tapah-
tumista, jos emme jokapäiväisesti sai-
si omalla suomen kielellä lukea uu-
tiset ja siten pysyä tiedossa aikamme
tasolla ja sattuvissa keskusteluissa
sanoa ajatuksiemme eri kysymyksistä
tänä kriittisenä aikana. Yllämaini-

tut illan tulot liitetään siihen rahas-
toon, jolla kustannetaan Raivaaja luki-
jalle, jonka varat ei riitä sitä itse
hankkia. Tulkaa joukolla nauttimaan
miesten tarjoilusta. Jokainen tietää
lehtemme säilyttämisen arvon.

Pohjalaisten suurtaant

on lauantaina, tk. 27 p. Musiikkiyh-
tye on valittu kahden valtion soitta-
jista ja tuo orkesteri soittaa pohja-
laisten tansseissa. Pohjalaiset ovat
rentoa väkeä ja näin järjestävät suu-
relle yleisölle railakkaan illan. Ensi
viikolla nähdään tästä kirjeestä ja il-
moituksessa.

Mr. Ramo on luvannut tulla

tämän syksyn aikana täällä näytty-
mään suomalaisen elokuvafilmin. Tov.
August Laakso, jolla on yhteys jutus-

ta Mr. Ramoon, huolehtii esityksen
ajasta, joka sitten ilmoitetaan.

Osaston jäsenet —

Jäsenmaksu on rästissä, huolehti-
kaa jäsenyydestänne. Jäsenkirjuri
Aug. Saarnijoki ottaa maksuja vas-
taan talolla sekä kotonaan.

Elis Sulkanen

tulee puhumaan osaston talossa täällä
marrask. 10 p. mukana ollen liiku-
via kuvia, joita esittää F. Raatikainen.
Pidetään mielessä.

Floridaan lähtivät

Mr. ja Mrs. Olli Jaatinen, valmis-
tautivat matkalle tk. 16 p. Jaatinen
oli autopalvelusliikkeen pitäjä, mutta
huonovointisena luopui siitä ja möi
liikkuvalle ja talonsa irtaimis-
toineen Mr. O. Lausteelle. Omista-
mansa toinen auto-korjaamo Clare-
montissa jää vuokratuksi. Jaatitset oli-
vat ASK. Newportin osaston jäseniä
ja toimitsijoita varhaisilta ajoilta näi-
hin asti, kunnes sairaus ja ikä alkoi
heikentää rytmää ja päättivät siirtyä
Floridaan. Terveystyöni ja hyvin-
vointia sekä pitkää ikää teille toi-
vomme.

Vierailivat

Eero Niemi Lilinsä kanssa käväsi
Fitchburgissa seuraamassa maynar-
dilaisten vierailuustyötä Saiman ta-
lossa. — W. M.

Quincy, Mass.**Osuustoiminnallinen ilta**

Tämän viikon lauantaina, 20 p. on
osuustoiminta ilta, jossa on tans-
sia ja ohjelmaa, T.Y. Veljen talossa,
74 Arthur St. Sisäänkäynti vapaa. Oh-
jelmassa on laulua, soittoa, pienellä
mutta terävällä hanuristilla, nais-
kvartetti esiintyy, lyhyt näytelmä, pu-
he Mrs. Paul Flint y.m.

Ravintola Co-op. kahvin kanssa var-
masti vetää puoleensa. Tanssia Ander-
sonin orkesterin tahdissa, jolloin jal-
ka jokaisella nousee. Muistatthan
miten teillä jokaisella oli hauskaa
vuosi sitten. Siis tulkaa nyt taas
nauttimaan osuustoimintailtasta.
Kaikki ovat varmasti tervetulleita.
Siis näkemiin. — P. M.

CLAREMONT, N. H.**CHEVROLET****MYNTI — PALVELU****Howe Motor Co., Inc.**

Tel. 445 Claremont, N. H.

**Co-op sairaalassa
alennetaan palve-
luhintoja**

Shelburne, Ont. — Täällä oleva
osuustoiminnallinen sairaala on pää-
ttänyt alentaa palveluhintoja jäsenil-
leen 50 prosenttia alkaen tulevan
vuoden alusta, ilmoittaa osuuskunnan
sihteeri William McCarthy. Sairaala
on vielä pieni, sillä se perustettiin
vuosi sitten ja perustaisa siinä oli
ainoastaan 12 vuodetta. Toiminta
vuoden alussa määriteltiin sairaala-
maksut jäsenille \$5.50 päivältä, mut-
ta nyt kun liike on ollut itsensäkan-
nattava, onpa tuottanut jonkun ver-
ran ylijäämiäkin, maksut ovat tule-
van vuoden alusta alkaen \$2.75 päi-
vältä. Vuotuinen jäsenmaksu on \$5
yksityiseltä jäseneltä ja \$10 perheel-
tä ja se käsittää kaikki perheen jäse-
net.

Uusia jäseniä hankitaan

Sairaalaosuuskunnan johtokunta
on päättänyt järjestää vielä tämän
vuoden aikana erikoisen jäsenryntä-
yksen selittäen, että mitä suurem-
maksi sairaala saadaan sitä edulli-
semmilla ehdoilla siinä voidaan an-
taa jäsenille palvelusta.

Kun osuustoiminnallinen sairaala
viime vuonna perustettiin, ostettiin
sillä varten 2-kerroksinen tiilestä ra-
kennettu talo, jonka ostohinta oli
\$12,000. Rakennuksessa jouduttiin
kuitenkin tekemään tarpeellisia
muutoksia ja korjauksia, jotka tuli-
vat maksamaan \$11,000. Näinollen it-
se sairaala on tullut osuuskunnalle
maksamaan \$23,000 siihen laskettuna
myöskin se kalusto, mikä perustaisa
jouduttiin hankkimaan. Kaikki ne va-
rat, mitä tarvittiin sairaalarakennuk-
sen ostamiseen, korjaamiseen ja ka-
lusto- ja lajituksina paikka-
kunnan asukkailla, joten osuuskun-
nalla ei ole senttiäkään velkaa.

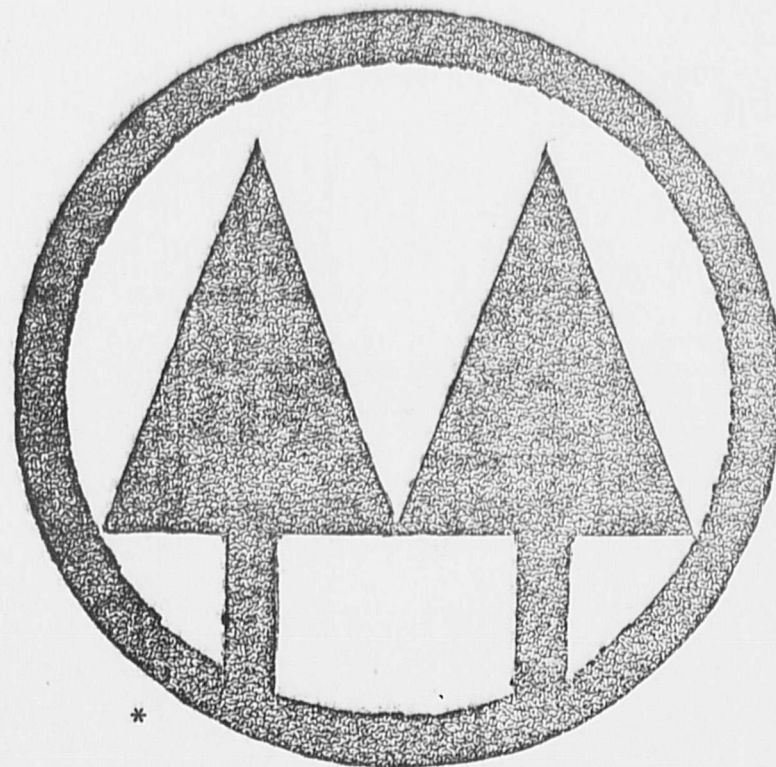
Nykyään ei osuuskunnan tarvitse
hankkia sairaalaa varten varoja ul-
kopuolisista lähteistä, sillä se on it-
sensäkannattava. Paikkakunnalla on
kaksi lääkärä, jotka potilaitaan hoi-
tavat osuustoiminnallisessa sairaa-
lassa. Tämä yhteistoiminnallinen
sairaala on ollut ikäänkuin mitta-
puuna muille maaseuduilla oleville
sairaaloille Ontarion maakunnassa,
että miten alhaisilla kustannuksil-
la voidaan potilaille antaa sairaala-
palvelusta.

OLETTEKO NAYTTANYT**RAIVAAJAA**

naapureillesi tai työtovereillesi?
Ei! Et, niin esittile ja ota hänetä
talous.

Osuustoiminta ei ole pelkkä hieno ajatus, se on talou-
dellinen välttämättömyys.

— Charles Steinmetz, kuuluisa sähkönero.

Fitchburgin Osuusliikkeet juhlivat

OSUUSTOIMINTA- KUUKAUTTA

LAUANTAINA, LOKAKUUN 20 P.,

alkaen täsmälleen 7:30 illalla

SAIMAN TALOSSA

Huom.! Ensi luokan ohjelma.

Sisäänkäynti vapaa!

— OHJELMA: —

Soittoa ja laulua . . . . Kerttu ja Erkki Pokki

Puhe, englanninkielellä . Professori E. W. Muehl,
Yale'n yliopistosta

Laulua . . . . . Nuoren Saiman Kuoro
John Perä, johtaja

Puhe, suomenkielellä . . . . William N. Reivo,
Työläisten Luottoyhdistyksen rahastonhoitaja

ERIKOISTA!

Väriäinen filmi v. 1951 Co-op Kesäjuhlasta

OHJELMAN JÄLESTÄ TANSSITAAN
Mannisen orkesterin musiikin tahdissa.

VAPAA KAHVINTARJOILU!

Fitchburgin osuusliikkeen yhteinen
valistustoimikunta

— United Co-op Society
— United Co-op Farmers
— Workers' Credit Union

KEENE, NEW HAMPSHIRE**Keene Grain Co.**

Keene, N. H.

Tel. 104

R. R. Sq.

Blue Seal

Viljatuotteita

Anderson The Florist

Leikkauksia kukkia, ruukukukkia,
kukkelaitteita hiihin ja hautausma-
n. Tel. 236-W

107 Main St., Keene, N. H.

E. GORGES & SON

Kaikenlaisia hautakiviä

381 Washington St., Keene, N.H.
Puhelin 192A**MILFORD, NEW HAMPSHIRE****COBURN MOTOR SERVICE**

PONTIAC AUTOJEN MYYJÄ

Yleistä korjausta. Gasoliinia ja öljyä

63 Elm Street

Telef. 325 W

Milford, N. H.

C. & W. HEATING CO., INC.

JOHN R. MARTIN DIV.

Plummausta — Lämmityslaitoksia — Peltityötä

Öljypolttoiminta — Puolokaasua — Tarvikkeita

24 Nashua Street

Tel. 600

Milford, N. H.

TÄYDELLINEN**HAUTAUSPALVELU**

JOHTAJA

L. PAUL ECKLUND

TUCKER FUNERAL HOME

23 High St., Milford

Tel. 185

Kannattakaa ilmoittajiamme

NEWPORT, NEW HAMPSHIRE**THE FIRST NATIONAL BANK**

Täydellinen pankkipalvelus F.I.D.C.-n jäsen

THE NEWPORT SAVINGS BANK

Perustettu 1868

NEWPORT, NEW HAMPSHIRE

SILSBY & JOHNSON, Inc.

Rautatavaraa — Plummausta — Lämmityslaitoksia

Delta voima-työkaluja — Keittiötavaraa

Tel. 300

Newport, N. H.

MARTIN'S FURNITURE STORE

Sohvasäilykset \$59.95 — Lepotuoleja \$19.95 — Aamiassettejä \$39.95

— MAINIO VALIKOIMA LAHJATAVARAAN —

PUHELIN 277

"Missä laatu tapaa hintaa" NEWPORT, N.H.

CORBETT OIL COMPANY

Tel. 641-W

Polttoöljyä — Kolia — Koksa ja Kaasua.
Timken Silent Automaattisia öljypoltti-
moita. Kaasu-uuneja — Kaasu-veden-
lämmittäjiä.

P. O. Box 534

Newport, N. H.

NEWPORT, N. H.

Doug's Men's Shop

15 Main Street,

Newport, N. H.

DIXIE C. NEWTON

HAUTAUSTOIMISTO

Tel. Res. 113-R

Office 113-W

42 Main St.

Newport, N. H.

JOHN R. KELLY, Druggist

Täydellinen rohdoskauppapalvelus.

Lääkemääräys-spesialistit.

Tel. 100

Tilaa Raivaaja!

WILTON, N. H.**WILTON LUMBER COMPANY**

R. R. TUTTLE, liikkeenhoidaja

Luotettavia materiaaleja kohtuullisilla hinnoilla

Puhelin Wilton 153.

Iltasin 152-11

WILTON, N. H.

Onnittelumme**Lina Waltarille**

70:nneen syntymäpäiväsi johdosta,
jota juhliittiin hänen kodissaan Ashburnhamissa
sunnuntaina 7 päivänä lokakuuta 1951.

Me allanimitetyt sukulaiset ja ystävät toivotamme Linalle
hyvää terveyttä, pitkää ikää ja kaikkea muutakin hyvää,
mitä hän itsekin toivoo.

Kaino ja Lewis Waltari
Aini ja John Elo
Hilma ja Arvid Salo
Hilma ja Onni Kauppinen
Hilda ja Matti Laitala
Ellen ja William Laasanen
Hilma Witikka
Aina ja Antti Walkonen
Saima ja Olavi Vainio
Alma Olsen
Sigrid Kauppinen
Lempi ja Jallu Selin
Anni Keinänen
Mikko Piirainen
Aate, Lauri ja Hilma Boman
Lyyli ja Fred Jämsä
Mary ja A. Wertti
Hanna ja Henry Torvela
Ida ja Antti Route
Hanna ja A. Pätäri
Agnes ja Bruno Reponen
Mr. ja Mrs. Oskari Mäki
Mrs. ja Mrs. Rudolph Koski
Mr. ja Mrs. Arvo Sipilä
Mr. ja Mrs. Paul Torppa
Wilma ja Matti Keinänen

Jalmar Neuvonen
Caroline ja John Laakkonen
June ja Ralph
Bob, Iria ja Eino Moisio
Aino ja Onni Saari
Kalle ja Ida Rasi
Wilma ja Uno Tirronen
Vieno ja John Sussbauer
ja perhe
Saima ja Antti Hackman
Valma ja Uno Laaksonen
Selma ja Otto Helman
Mary ja John W. Menne
Mr. ja Mrs. Victor E. Salo
Martti Mottönen
Mrs. Hilja Kuokkanen
Hilda ja Eero Boman
Otto ja Margit Häkkinen
Emily, George ja Emma
Niemi
Ida ja Jussi Pietiläinen
Ida ja Axel Mesiäinen
Sanna Junell
Mary Silverberg
Mrs. Anna Mesiäinen

Kiitos, ystävät!

Pyydän mitä kauneimmin kiittää sukulaisiani ja ystäviäni
siitä iloisesta yllätyksestä, minkä valmistitte kotini runsain
tarjoiluun, lahjojen ja onnittelupuhein syntymäpäiväni johdos-
ta. Kiitän tilaisuuden järjestäjiä, ohjelmansuorittajia, kaikkia
läsnäolijoita ja niitäkin, jotka asiaan osallistuivat voimatta
saapua juhlaan. Tilaisuuden muisto valaisee kaikkia elämäni
ehtovuosia!

Vilpittömästi kiitollisena

Ashburnham, Mass.

Alina Waltari,

Massachusettsin sää — Kau-
nista iläpäävään sisämaassa. Su-
muista taas yöllä. Huomenna
kaunista. Lämpötila ennallaan.

FITCHBURG

JA YMPARISTO

RAIVAAN KONTTORIN
PUHELINNUMERO
on 3-3822 ja toimituksen
numero 2-0661.

— Lucy Heinissä on syntynyt
tytär Mr. ja Mrs. Urpo Nikille
(Ruth M. Paakkari), jotka asu-
vat Stattenin varrella West-
minsterissä.

KALEVAISTEN UUTISIA

Panun Majan kokous on huo-
meniltana ja olisi suotavaa, että
pojat tulisivat kokoukseen. On
tullut useita kirjelmia, joissa esit-
tään tärkeitä asioita ja niistä on
keskusteltava ja tehtävä päätös
vai lyödäkö kaikki laimin?
Nyt on teidän asiana ottaa asi-
at jättää vai tehdä. On toivot-
tavaa, että tulitte päättämään
puoleen tai toiseen. — K.H.

UUTISILMOITUKSIA

FITCHBURG

Halutaan nainen yleiseen ta-
loustyöhön yhtenä päivänä vii-
kossa. Kirjoitkaa osoitteella:
Box 600 tai soittakaa: Fitchburg
2-5321.

Myytävänä keskenteleinen talo
seka kolme tonttia maata vastä-
päästä Lakewoodia, Wyman jär-
ven rannalla. — Puhelin: Fitch-
burg 2-2541.

Mistä mainiot makeiset? Mistä
suussasulat suklaat? Tiestä
tiedät: Ye House of John L.
Bailey, 685 Main Street.

Dr. Francis X. Gagnon, Opti-
ko. Silmiä tarkastetaan ja sil-
mälasein valmistusmääräyksiä
annetaan. — 520 Main St. Puheli-
n 2-9740.

Ailin Autokoulu. Ajokäskyjä
annetaan päivittäin. — Puhelin
5-5284.

Hazel Street Sauna, 50 Hazel
Street. — Uno Taavola, omistaja.

Mikkolan sauna, 26 Pratt Road,
Fitchburg. Saunamme on auki
keskiviikkona 5—10, perjantaina
12—12, lauantaina 10 ap.—12
illalla, sunnuntaina 8—12 aamu-
päivällä.

Suomalainen Sauna, 348 Elm
Street. — Esta ja Arvo Arjanen,
omistajat.

Kuuma Sauna, 233 Mechanic
Street. Auki torstaina kello 4—
10, perjantaina 4—12, lauantaina
10, ap.—12 j.p., sunnuntaina
9—11 aamupäivällä. — Tel.
3-4909. Eli Sume, omistaja.

LEOMINSTER, MASS.
Maksamme korkeimman
markkinahinnan broilereista ja
kanista. Soittakaa telef.: Leo-
minster 2474.

Reivo puhuu Osuusjuhlassa

Työläisten Luottoyhdistyksen
rahastonhoitaja, William N.
Reivo, on valittu suomenkieli-
seksi puhujaksi osuusjuhlassa,
joka vietetään ensi lauantaina,
lokakuun 20 p:nä Saiman talossa.
Englanninkielisenä puhujana on
Yale'in Yliopiston professori
E. W. Muehl.

Näiden kahden lyhyen puheen
ohella esitetään musiikkilista
ohjelmaa, johon kuuluu Nuoren
Saiman kuoron laulua John Pe-
ran johdolla sekä Kerttu ja Erkki
Pokin musiikkilista esityksiä.
Tilaisuudessa myöskin esit-
tään värillinen filmi, joka otet-
tiin osuusiikkeitten kesäjuhlas-
sa viime kesäk. 10 p:nä. Jokainen
varmaankin on halukas näke-
mään tämän filmin.
Ohjelman päätyttyä tarjoi-
laan kahvia ja tanssitaan Man-
nisen orkesterin tahdissa.
Tilaisuus alkaa täsmälleen
kello 7:30 illalla, että riittää
aikaa tanssia varten.

WORKSHOPIN NÄYTÄNTÖ- KAUSI ALKOI EILEN

Englannin kielellä toimiva
amatööri-teatteri, joka tunne-
taan Workshopin nimellä ja toi-
mi. Wallece avenuen varrella,
Raivaajan talon naapurissa,
aloitti näytännönsä esittämällä
iltaan "Yes, My Lord" nimisellä
komediolla. Tätä näytelmää esi-
tetään viitenä iltana, näytännöt
alkavat kello 8:20 ill. Toiminta-
kauden avajaisnäytelmässä esi-
tää Mrs. Miriam Lehto naispää-
rosta kreivitär Liceria, Listerin
jaarina on Emerson Foster. So-
loilla suomalaistenkin pistäytyä
nauttimaan hauskaa kome-
diasta, varsinkin kun suomen-
kielissäkin näytelmässä tunne-
tuksi tullut kansalaisemme siinä
esittyy.

MISS ELEANOR HONKONEN LOUKKAANTUI

Eilisiltana loukkaantui nume-
rossa 41 Forestkadulla asuvien
Mr. ja Mrs. Lauri Honkonen tytär,
20-vuotias Eleanor Mae, kun
auto, jossa hän oli matkustajana
ja City Cab Co:n vuokra-auto
tärähtivät yhteen Winthrop ja
Forest katuja kulmauksessa.
Miss Honkonen sai hoitoa Bur-
banksairaalassa, josta hänen ti-
lansa ilmoitetaan hyväksi.

SAXON

Keskiviikkona
lauantai-iltaan

Kello 1:00-3:45-6:35-9:25

Ja Richard Todd elokuvassa

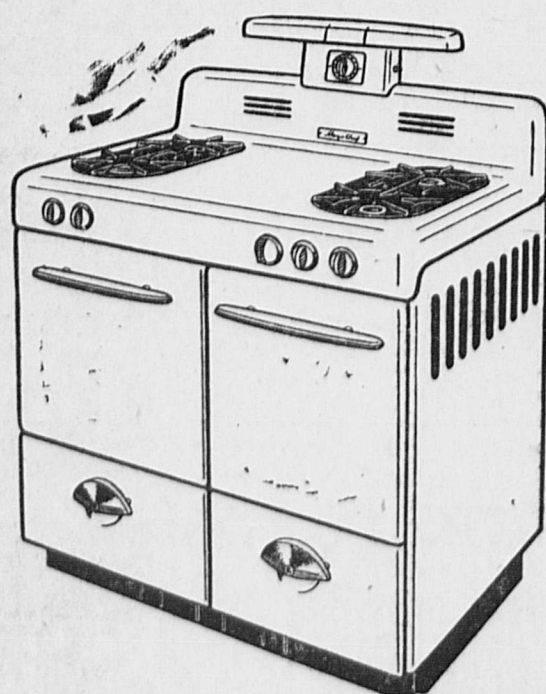
"INTERRUPTED JOURNEY"

COLL'S New Hampshires

17 vuoden sitous rakensi hyödyntävä Coll'in New Hampshir. Ne tosiaan
ovat korkeassa kunnassa hyödyntöjona. Coll'in kananpojat kehittävät pal-
vikat broilereita ja hyviksi suurten munien munijiksi. Coll'in ostajat saa-
vat yleensä runsaan munatuotannon.
100% U.S.N.H. Pulloran Clean New Hampshires Barred Rocks. — Rock-New
Hampshire Crosses. — Chicks Straight-Run Oit SEXED.
Write for New Catalog—Order Now
COLL'S POULTRY FARM

Box F

East Jaffrey, N. H.

MAGIC CHEF KAASUHELLA

varustettu automaattisella kaas-
keittönlämmittäjällä

- Mainio kaikkeen keittämiseen.
- Mainio puhtaaseen... tasaiseen...
turvalliseen keittöön lämmittämiseen.

Vähittäismaksutavalla.

Fitchburg Gas and Electric Light Company

655 Main St. — Puh. 3-6931, Fitchburg

CLAUDIO AURO

Worcesterin musiikkijuhlavi-
kon lauantain, tk. 27 p:n, konser-
tissa on solistina maailman kuu-
lu pianisti Claudio Auro, joka
esintyy Philadelphia sinfonia-
orkesterin Tchaikovsky-ohjel-
massa soittaen no. 1 Concerton
in B flat minor. Eugene Or-
mandy johtaa orkesteria, joka
esittää Oprichnikin (Henkivar-
tijan) alkusointu ja Viidennen
sinfonian. Boris Goldovsky
johtama juhlaorkestra esittää
Hymn of Praise ja osia ooppera-
sta Eugene Onegin. Mr. Auro
on syntynyt Chilessä ja opiskel-
lut Euroopassa kuuluisimpien
opettajien johdolla sekä saavut-
tanut yli maailman maineen
eräänä parhaimmista nykyajan
pianisteista. Konserttipilppua on
saatavana Worcesterissa nume-
rossa 308 Mainkadulla sijaitse-
vasta Steinertin musiikkikaup-
pasta.

ILTAKOULUIHIN ILMOITTAU- TUI 615 OPIILASTA MAANANTAINA

Maanantai-iltaan, ensimmäi-
sen ilmoittautumispäivänä, re-
kisteröity kaupunkimme ilta-
kouluihin kaikkiaan 615 oppi-
lasta, niistä korkeakouluissa pi-
dettävälle luvulle 400. Claren-
donkadun koulussa 175 ja Nolan-
koulussa 40. Edellisenä vuotena
ilmoittautui ensimmäisenä ilta-
na joksinkin sama määrä oppi-
laita. Kaikissa mainituissa pai-
koissa otetaan ilmoittautumisia
vastaan vielä tänäiltanakin. Ne
luokat, joihin oli saapunut tar-
peellinen määrä oppilaita, aloit-
tavat toimintansa jo maanantai-
lta. Toisia järjestetään tänä-
iltana. Kouluihin halukkaiden
on parasta ilmoittautua jo näin
lukuakauden alussa.

MRS. ELLI MERIKANGAS

tavattiin tänä aamuna nume-
rossa 217 Mechanickadulla olevan
kotinsa vuoteelta kuolleena.
Kuoleman synnä lieene ollut sy-
dänhalvaus. Mrs. Merikangas oli
leski ja hänen ainoa poikansa tri
Urho Robert Merikangas on ny-
kyisin Saksassa, jossa hän palve-
lee Amerikan armeijassa.

KOLME EHDOKASTA POIS VAALILISTALTA

Kaupunginkirjurin ilmoituksen
mukaan marraskuun 6 p:nä pi-
dettävien vaalien ehdokaslistal-
lista, on poistettu George Cash-
manin, Alexander H. Bullockin
ja Calvin Jenningsin nimet hei-
dän itsensä pyynnöstä. Tänä-
än kello 5 p. saakka voivat ehdok-
kaat vielä vetäytyä pois vaali-
listalta.

HUUTOKAUPPA KIRKOSSA

Elmkadun varrella sijaitsevas-
sa Lähetyskirkoissa pidetään
lauantaina, tk. 20 p:nä aiken kello
7 ill. huutokauppa. Kauppavä-
n on pääasiassa ruokatarvikkeita.
Vasaramiehenä toimii Mr. Eino
Kaarela. Virvokkeita on saatava-
na.

J. R. CARLSON PUHUU SUNNUNTAINA

Jewish Community Centerissä
pidettävän puhetilaisuuden uutis-
seen oli eilisessä numerossamme
tullut päivän nimi väärin. John
Roy Carlson puhuu mainituissa
tilaisuudessa sunnuntaina kello
3:30 p., eikä lauantaina. Samal-
la kun kehoitamme lukijoitam-
me menemään tähän puhetilai-
suuteen JCC:n huoneistoon Day-
kadulla, pyydämme heidän otta-
maan huomioon tämä oikaisu.

ÄÄNESTÄJIÄ VIIME VUOTTA VAHEMMAN

Kaupunkimme äänestäjien
luettelossa oli tk. 1 p:nä 23,555
henkilöä, mikä on lähes tuhatta
vähemmän kuin vuosi sitten.
Vähennyksen aiheuttajana on
ollut kaupungistamme muutot ja
kuolemantapaukset sekä naimi-
siin menotkin. Tänäpä kello 12
päivällä kello 10 ill. on vielä tilai-
sus rekisteröityä ensi kuussa pi-
dettävää kunnallisvaaleja varten

SIIPIKARJAN KASVATTAJAT!
Me haluamme tunnollisia farmareita kas-
vattamaan meille broilereita. Maksamme
sentiin viikossa jokaisesta poikasta. Me
varustamme kaikki, ei mitään kuluja
teille. Viikkopalkka ympäri vuoden. Jos
tämä teitä kiinnostaa, soittakaa tai kir-
joitakaa:
KAPLOFF POULTRY CO.,
Troy Road, Keene, N.H.
Puhelin: Keene 1481

Mäkelä tuottaa nyt mustia kananpoikia

(Puhuttu valvotusti)
kaksi kertaa enemmän kuin ennen,
mutta tilakaa siitä huolimatta aikai-
sin, koska mekkin on suuri.

HILLTOP HATCHERY

LEO MÄKELÄ, omistaja.
Bayberry Hill, West Townsend, Mass.
Puhelin 255.

VALTUUSTON KOKOUKSESSA

Kaupunkimme valtuuston ko-
kouksessa eilisiltana klisti val-
tuustuesitys Alfred C. Bastarache
valtuuston ylimääräisessä ko-
kouksessa Mr. Hedley Brayn te-
kemät syytökset maaliakaupasta.
Mr. Bray oli syyttänyt vain hei-
kosti naamioiden sanansa, että
Bastarachen johtama City Har-
ware and Supply Co. on myynyt
kaupungille tarpeettomasti suu-
ret määrät erästä maalia.
Bastarache vastasi 12 kohtaa
käsiteltävässä lausunnossaan Mr.
Brayn syytöksiin väittäen niiden
juontautuvan Mr. Brayn majuri-
riksi pääsyn toiveista.

Toisena tärkeänä asiana oli
valtuuston päätettävä \$2,500
dollarin luovutus apulaispoliisien
vaatetukseen ja välineisiin. Täl-
lääkin kertaa ei asia mennyt
päättökseen, vaan asiassa toimi-
tetaan julkisen kuulestelu ensi
viikon torstaina, tk. 25 p:nä. Vie-
lä käsiteltiin eräitä pienempiä
juttuja ja valittiin laulamiesoh-
dokkaita täällä Worcesterissa ensi
kuun 5 p:nä alkavia korkeanoi-
keuden istuntoja varten.

Seurakuntautisia

P. Paavali seurakunta

Kiven juhla kirkossamme on-
nistui erittäin hyvin. Mukana-
olleet tunsivat sydämensä läm-
menneen kärsimysten rasitta-
maa ja kaikenlaisten vastuksien
edessä taistellutta suurta kirjai-
lijaa kohtaan. Suurin ansio erit-
tään valaisevan past. Toivo Har-
junpään esitelmän, mutta myös
muun kirjailijan hengentö-
tä esittäneen ohjelman.

Tänä perjantaina on jotakin
erikoista. Tulkaa kuulemaan. #a
sunnuntaina tarjolla on kalkku-
napäivällinen 99 sentin maksus-
ta kello 2 alkaen. Sitä ennen on
pyhäkoulu ja illalla jumalanpal-
velus kello 7:30. Saarna past.
Viljo Heiman. — Kv.

Helluntiseurakunta

Ensi lauantai-iltaan alkaa kir-
kossamme juhlat, jossa keskei-
simpänä puhujana on Suomesta
vierailleva saarnaaja Lauri Hok-
kanen. Kokous alkaa kello 7:30
lauantai-iltaan ja sunnuntaina
kello 2 p. C. C. kirkon sivusalissa.

Sunnuntai-iltaan kello 7 on ko-
kous Troyssa, N.H. sikäläisessä
baptistikirkoissa.
Kaikissa kokouksissa tulee pu-
humaan past. Hokkanen, oma
opettajamme Mrs. Hill ym.
Soittoa ja laulua tulee run-
saasti. Tulevissa kokouksissa
myöhemmin. — Kirjeenv.

Finnish Speaking Salesman
with knowledge on house
construction and repairs. Ex-
cellent opportunity, good fu-
ture with reliable Company.
Reply stating experience, etc.
W-Box 600

HALUTAN AUTO BODY TYÖMIES
BROADWAY AUTO BODY
206 HALL STREET. LOWELL, MASS.
Puhelin 2-4301

MUISTAKAA — TALKON NAAMIAISTANSSIT

(Masquerade Dance)
CLEVELANDIN RAITTIUSTALOSSA,
3509 Detroit Ave., Cleveland, Ohio
lokakuun 27 päivänä, alkaen kello 8 illalla.
Soittaa orkesteri: Heikkilä ja Salo. Väriä — loistoa — tunnelmaa
Pääsyliput 65c etukäteen; 75c ovela.

ASHTABULA, OHIO, K.V. Liiton toimesta
TANSSIT
Royal Gardenissa, tämän kuun 20 päivänä
Suomen Olympialaisrahaston kartuttamiseksi.
Soittaa Veera ja Kumpu.
Tervetuloa läheltä ja kaukaa!

PAANATANSSIT

A. S. K. L. Abingtonin osaston
toimesta ovat ne kuulut, vuotuiset paanatanssit tänä
lauantaina, 20 p:nä kuluvaa kuuta
Paanailoissa jaetaan länäolopalkintoja ja
pukeutumisesta myös palkitaan.

Arlundin veljekset ja Paavo Kivi
soittavat tanssimusiikin.
Pääsymaksu on vain 60 senttiä.
Tulkaapas ihmiset viettämään
vuoden hauskin ilta Abingtonin
osaston talossa.
Näkemiin! Paanakomitea.

KIRJASTON LEPOHETKEN OHJELMA

on huomenna seuraava: kello 12
uutisradiointi, kello 12:05 levy-
musiikkia. — "La Golondrina",
(Pääskynen) baritoni Emilio
DeGogorza, kello 12:08 filmi —
High over the Border, kello 12:29
levymusiikkia — "La Paloma",
(Kyyhkynen) baritoni Emilio
DeGogorza ja Cadmanin "Legend
of the Canyon" viulusoolo Fritz
Keisler, kello 12:35 filmi — Down
where the North Begins.

VILLAKUTOMO SULKEUTUU

American Woolen Co., Inc. on
ilmoittanut kokonaan sulkevan-
sa Arden-tehtaansa määräämät-
tomaksi ajaksi ensi perjantaina.
Arden-mylly, jossa aikoinaan oli
työssä noin 400 henkilöä, onkin
ollut jo heikossa käynnissä pitkät
ajat ja sijaitsee numerossa 650
Waterkadulla. Syynä villakuto-
mon sulkemiseen lieene villa-
kankaiden käytön väheneminen
ja muitakin seikkoja.

PYSÄKOINTISAANTOJEN RIKKOJA PALJON

Poliisikoulu kirjuri Paul F.
San Clementen antamien tieto-
jen mukaan lisääntyä pysäköinti-
säästöjen rikkojien lukumäärä
suuresti vuoden kuluessa. Näistä
rikoksista oli oikeuden kirjoittain
tullut 6,263 juttua, edellisellä
vuotena vain 4,429. Syynä on
nähtävästi ollut siirtyminen py-
säköintimittarien käyttöön. Sen-
sijaan kriminaalijuttuja on ollut
147 vähemmän kuin edellisellä
vuotena, eli yhteensä 1,740.

SOINTU SYRJÄLÄ LAVASTAJANA

Bostonin Plymouth-teatterissa
esitetään nykyisin "The Four-
poster" nimistä komediaa. Ar-
tistaan kukaan ei ole vielä nähty.
TILATKAA JA KEHOITAKAA
tuttavannekin tilaamaan
RAIVAAJA, ainoa kuusi kertaa
viikossa ilmestyvä suomenkie-
linen sanomalehti Yhdysval-
loissa!

Myytävänä

Hillside kenkän korjausliike,
128 Belmont St.

Lähempiä tietoja antaa:
OSCAR MINKKINEN,
6 Edward Street,
Worcester 5, Mass.

vostelu sanoo niin kappaleen oh-
jauksen, mikä on Jose Farrerin
käsialaa kuin esityksenkin, pää-
osissa Jessica Tandy ja Hume
Cromyn, puolesta näytelmän ole-
van erikoisen loistavan. Samoin
siinä auttaa suuresti kaupungis-
samme syntyneen suomalaisen

Mr. Sointu Syrjälän erikoisen
onnistunut lavastus. Mr. Syrjälä
on suunnitellut ja maalannut
lavastukset moniin Broadwayn
kappaleisiin, samoin hän on saa-
nut nimeä Washingtonin D. C.
puolesta ja televisioäytäntöjen
lavastajana.

Olette sydämellisesti tervetulleita OSUUSTOIMINTAKUUKAUSI- JUHLAAN

sunnuntaina, lokakuun 21 p:nä klo 7:30 ill.

PARKERKADUN HAALIIN, MAYNARD, MASS.

OHJELMA:

1. TERVEHDYSPUHE ..... Tri Elmer W. Salenius
2. ALKUSOITTO ..... —
3. PIANOSOULO ..... William Sarvela
4. SOOLOLAULUA ..... Kaarina Chapman, Soprano, Fitchburgista
5. PIANODUETTO ..... Ronald Kangas ja Robert Trumpolt
6. KOROLAUULIA ..... All American Club Kuoro
7. JUHLAPUHE ..... Roy McCorkel, vierailuva puhuja

ROY MCCORKEL

Mr. McCorkel on hyväksi tunnettu puhuja sosiaalisista ja taloudellisista
aiheista. Hän on juuri palannut Sveitsistä ja muista Euroopan maista, joissa
hän edusti CARE-järjestöä.

Sisäänpääsy ja virvokkeet vapaat.

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY OF MAYNARD

Toimeenpanija: VALISTUSTYÖTOIMIKUNTA

MAYNARD, MASS.

— Persoonalainoja —

Me myönnämme persoonalainoja kohtuullisella korolla
Tulkaa neuvottelemaan rahantarpeistanne kanssamme.

Maynardin Kuluttajain Luottoyhdistys

United Co-operative Society Building,
56-62 MAIN STREET MAYNARD, MASS.

W. A. Twombly Hautauskoti

42—44 Summer Street Maynard, Mass.
Puhelin 470

Fowler Funeral Service
24 Concord St., Maynard, Mass.
Tel. 25
AMBULANSI-PALVELUS
G. W. Fowler W. R. Denniston

WORCESTER, MASS.

K. LÄHDE -- Kello- ja Juvelikauppa
50 Belmont Street — Worcester, Mass.
Tel. 5-0433 Auki 9—5.30

Nordgren Memorial Chapel
Arthur R. Nordgren Carl G. Nordgren
HARRAS HAUTAUSPALVELUS
49 Belmont St. Worcester, Mass.
Tel. 6-3561

Lindquist FUNERAL HOME

Stanley W. Otter Walter L. Lundin
36 BUTLER ST. Phone 5-3784

Hillcrest Dairy INC.

496 Park Ave.,
Worcester, Mass.
Tel. 4-1787

"Parempien meijerituot-
teiden koti"

Kannattakaa liikkeitä jotka
ilmoittavat RAIVAAJASSA!

GIBSON'S VILLAGE FARM DAIRY

Tel. 3-5306
50 Sunderland Road,
Worcester

Aina saatavana tuoretta
kermaa, maitoa, kirnupimää.

Huom! H. Heinihuonon
maitoa Rutlandista
Kotinajo samalla!

SUOSITTELEE PALVELUSTAAN!

SUOMI BATH

114 Clayton St., Worcester, Mass.
AUKIOLOAJAT:
Torst. 1—11 ill. Perjant. 10 ap. 12 ill.
Lauant. 8 ap. 12 ill.
Sunnunt. 8 ap. 12 päivää.

JUHO KARKKAINEN, omistaja.